

ZVONA DELORITE

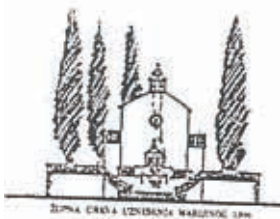

Crkva sv. Josipa - Gruda

*Broj: 55 - Velika Gospa 2015.
Glasilo župe "Uznesenja Marijina" - Kuna*

Crkva matica "*Uznesenja Marijina*" - Kuna

Zvona Delorite

Velika Gospa 2015.

God.XIX. Br. 55

Marija znak pouzdane nade

Kaže se da u životu nada posljednja umire. Čovjek je po naravi biće nade. Mi se u životu uvijek nečemu nadamo. Možemo reći u ovom smislu nada je motor našeg ljudskog življenja. Bez nade naš život postaje anemičan – beskrvan – gotovo beživotan. Ako je tako u našem svagdašnjem životu, u duhovnom stanju postaje još teže. U svagdašnjem životu nadamo se dobrom zdravlju, dobrom urodu našega rada i zalaganja, dugom zemaljskom životu, susretu s našim dragima, rastu i dobroti naše djece... što je sve lijepo i ugodno. U svagašnjem životu vrlo važno i plemenito. Međutim, to su samo zemaljske nade koje su nesigurne, kao što je i naš zemaljski život nesiguran.

Mi "vjernici", a možemo reći i svi ljudi, tražimo sigurniju nadu, a ona može biti samo duhovnim vrednotama – u Bogu. Starozavjetni vjernik u nevoljama zemaljskog života vapije "A ipak, ti u svetišću boraviš, Nado Izraelova!" To svetište je u Hramu, ali i u našem ljudskom biću, jer u nama Bog prebiva. Koja je to sigurna nada u našem zemaljskom životu, ako ne nada u život i uskrsnuće kako nam je zajamčio Isus Krist svojim božanskim autoritetom: "Ja sam uskrsnuće i život, tko u mene vjeruje neće umrjeti nikada." /Iv 11, 25a. 26/. To je istinka i jedina nada u našem zemaljskom životu. Iako nam nigdje u Evanđeljima ne piše, zasigurno Marijin život prožimala je ova nada u uskrsnuće i život. Zato je Marija, Isusova majka, tijelom i dušom već proslavljena na nebu – uznesena na nebo

– u sferu božanskog života. Slika je to i početak Crkve kakva i ona ima biti u budućnosti. Ona svijetli putujućem Božjem narodu kao znak pouzdane nade i utjehe. Zato Božji narod slavi Mariju kao Veliku Gospu, tako i mi u našoj župi.

U ovoj radosti i nadi svima vama drage obitelji, očevi i majke, vašoj djeci i mladima, starijima, posebno bolesnima, a i svim dobročiniteljima i čitateljima našega lista Zvona Delorite želimo duhovno bogatu proslavu svetkovine Velike Gospe, zaštitinice naše župe, te puno zdravlja i radosti prožete nadom i uskrnućem života.

Župnik i suradnici

Dragi naši čitaoci!

Od srca vas pozdravljam, radujući se da nas primete, čitate i volite. Drugi pozdrav upućujem svima koji su uložili svoj rad da bi ovaj list mogao ugledati svjetlo dana. Bez onih koji svoje novčane darove daju da bi naša Zvona zvonila, znate da bi sve bilo uzalud. Nekada i sami možete misliti da niste mnogo doprinjeli, ali to nije istina. Draga naša Delorita vidi svačije srce i najbolje zna s koliko ljubavi je tko doprinio da i ove Velike Gospe imate u rukama svoj list. On vam govori o Majci koja vas prati životom i svojim slavnim Uznesenjem pruža nadu i nama da ćemo joj se pridružiti iza hoda ovom dolinom bola!

Vaša urednica

300 - ta obljetnica posvećenja crkve Gospe Delorite

Za ovu svečanost 300 - te godišnjice posvete crkve Gospe Delorite nastojali smo se pobliže pripremiti trodnevnicom koju je vodio župnik fra Jospi Vidas. Nažalost posjet loš, prosječno petnaestak osoba.

Sam dan Gospe Delorite osvanuo je sunčan i ugodn. Vremenske prilike kao da žele doprinjeti ovom slavlju. U 9 sati zvona Gospe Delorite najavljuju slavlje. Vjernici i štovatelji Gospe Delorite polako nadolaze. U 10 sati svečana zvonjava. Počast kipu Gospe Delorite u crkvi i oblikuje se ophod do Matice. Na čelu križonoša, barjaci, muševci, djeca, svećenici, kip Gospe Delorite koji nose mladići i mlađi muševci, zbor i ostali. U ophodu se pjeva i moli. Ispred crkve Matice blagolov mjesta i polja, te se ophod vraća u Deloritu gdje počima svečano euharistijsko slavlje. Na početku župnik je zaželio dobrodošlicu svima, čestitao Dan općine Orebic i posebno pozdravio svećenike i voditelja slavlja mons. Petra Palića, generalnog vikara. Zatim je gđa Ivana Ančić pročitala kratku povijest samostana i posvete crkve, a ovogodišnji Prvopričesnici recitali su Gospinu himnu: "O Luči". Nedjelja je i razumljivo svećenika je bilo malo: don Stipo Zadro, župnik iz Trpnja, don Alojzije Bavčević iz svetišta Vepric, fra Veseljko Grubišić, gvardijan Male Braće iz Dubrovnika. Voditelj slavlja u propovijedi je naglasio važnost nazaretske obitelji u kojoj je anđeo Gabrijel navjestio Mariji Utjelovljenje Riječi Božje – Isusa Krista. Na kraju slavlja župnik je

zahvalio g. Lori Kostić iz Osobljave koja je isplela vijenac na ulaznim vratima i poklonila za ovu prigodu pleteni ručni rad Gospe, zatim čitačima, župnom zboru i sviračici gđi Nadi Vranješ, ministrantima, sestrama franjevkama Bezgriješnog začeca iz Stona, svećenicima, a posebno voditelju slavlja. Svečanost u zahvalu Bogu završili smo s pjesmom "Zdravo Djevo".

Župnik fra Josip Vidas

Matica-crkva uznesenja BDM

Naša veza s Maticom nekad je bila čvršća i češća. Njeno zvono pozdravljalo je Gospu jutrom, u podne i navečer. Pozivalo je djecu u školu, vjernike na misu nedjeljom tri puta. Zvonilo je tužno kada bi obavještavalo o nečijoj smrti. U slavlju blagdana uključivala bi se sva zvona. Kada se usred dana, u vrijeme „bez veze“ čula zvonjava, znalo se je da se nešto događa, neka nezgoda, npr. požar i sl. Za skupljanje na radne akcije-opet zvono.

Prostor oko Matice izgledao je drukčije. S obje strane pročelja crkve na postolju stajali su kipovi : s jedne strane sv. Petar, s druge sv. Pavao. To je u prošlom vremenu uništeno. Duž prostora ispred crkve na jednoj i drugoj strani na uspravnim postoljima bile su poredane kamene ploče koje su tvorile dugačke klupe. Tu su prije i poslije mise, u sjeni stoljetnih čempresa sjedili ljudi, razgovarali, družili se. Bili su to vjernici iz cijele župe. Nedjeljom i blagdanom dolazili su tu, pješice.

Svakog dana oko Matice bilo je okupljalište kunovske djece, posebno dječaka. „Priko podne“, kada su naši seljani umorni od rada u polju trebali malo mirnog odmora ljeti, dječaci su se igrali tamo. Njihova graja nije dopirala do kuća, a opet nisu bili daleko da su izmaknuli nadzoru. Bili su oni vragolani. Verali su se po „Devi“ (posebno razgranat čempres). Penjali su se i do krova crkve. Razbili

bi ponekad lastre na prozoru udarcima lopte, vješali se o konope vezane za zvona.

Sveta misa služila se svakoga dana. Nedjeljom i blagdanom ranije je bila tiha misa, a kasnije „velika“ pjevana. Na „malu“ misu dolazile su domaćice i starije žene. Djeca su se skupljala pred školom i u redu po dvoje s učiteljicom išla na misu. U crkvi su imali svoje klupe, najbliže oltaru, postavljene jedne nasuprot drugima, dječaci s jedne strane, a djevojčice s druge. Pjevači su bili na balaturu. Orgulje su tada bile ispravne i vrlo lijepo su zvučale. Prvi pjevački zbor u koji sam bila uključena u najranijoj dobi, bila je pod vodstvom Antona Gruma. Umirovljeni profesor muzike došao je u Kunu iz Ljubljane, oženio se našom učiteljicom i nastanio se ovdje. U crkvi smo pjevali misu de Angelis i sve prigodne pjesme. Osim pjevačkog, prof. Grum je s mladićima osnovao tamburaški zbor.

Blagdan Velike Gospe, naše druge majke, kojoj je crkva posvećena, bio je najveća festa u župi. Nakon funkcije u crkvi rodbina je redovito ostajala na ručku. Bilo je to mnogobrojno druženje i veselje.

Djeca su se krstila samo u Matici. Sva vjenčanja obavljala su se tu. Blagdan Gospe od milosrđa bio je dan prve svete pričesti i dan zavjeta od polja. Naši stariji fotografije s toga događaja imaju na skalinama koji se penju s ceste pa se skladno račvaju na dvije strane. Na zadnjem putovanju svi su svratili u Maticu, „popeli se i sišli“ tim skalinama. Te skaline opjevao je naš Vlatko Škurla.

U svibanjskim i lipanjskim predvečerjima zvono je pozivalo na „rozariju“. Uz poslove kojih je bilo više nego sada, naše žene naše su vremena, uhvatile se ispod ruke pa krenule put Matice.

Bilo je tako do nevolja koje su nas zadesile u 2. Svjetskom ratu. Neko vrijeme bila je župa bez svećenika. 1944. Došao je padre Ilar, nakon njega p. Vicko, p. Karlo. Od tada našu župu vode franjevci iz samostana Gospe Delorite.

Nada Lušić

ZDRAVICA

Napicu bijelu prostireš danas
Na veliku trpezu našu
Ko prava mati, brineš se za nas
Kruh nam dijeliš, nalijevaš čašu.

Čelice male, ženice bose
Polako slijeću podno tvog kipa
Vapeći tiho ružice nose
O Gospe draga, o Gospe lipa.

Pogledaj Gospe tu bosu ženu
Što vjekovima pred tobom kleči
Usliši svaku molbu njenu
Ranu joj svaku ti izliječi.

Koje li časti sa tobom krenit
U đir po našoj prelijepoj Kuni.
Na naša polja pogled ti skreni
U te smo Gospe ufanja puni.

Ufanja puni molimo Gospe
Od svake ljudske zlobe nas štiti.
Razuma blago neka se prospe
Ko cvijeće drago što te kiti.

Sačuvaj Gospe svu djecu svijeta
Od straha, rata i siromaštva.
Bezbižno duša neka im cvjeta
U sjaju tvoga zlatnoga plašta.

Sapenji Gospe svu našu djecu
Mirisom vrijesa i ruzmarina.
Mladošću sela neka nam vriju
Ko bačve pune mladoga vina.

Sačuvaj Gospe svu našu djecu
Tuđine gorke, daleka puta
Zadrži ih na Pelješcu
Kolo svoga zlatnoga skuta.

Jer more, sunce, zemlju i nebo
Sve si to Gospe i ovdje dala.
Pametna čovjek što bi još trebo
Nego ti glasno reći-Hvala !

Pelješki puče dignimo čaše
Darova njuenih prepun je stol!
To Gospa daje za žuje naše
A raj nam čuva za našu bol !!!

Ana Meštrović

Prvopričesničko slavlje

Nakon godišnje bliže duhovne priprave u školi pod vodstvom gospodina Iva Govorka i povremeno u župi pod vodstvom župnika fra Josipa Vidasa, 26. travnja bilo je prvopričesničko slavlje. Prvoj svetoj pričesti ove godine pristupili su Petra Ančić, Dominik Barišić, Matea Brkić, Leticija Grljušić, Lucija Daničić - Kačić, Petra Milovčić, Toni Violić i Nela Žužul.

Evo iskustva prvopričesničkog slavlja nekih od njih:

Čekala sam i čekala, i dočekala. Dočekala sam dan moje Prve pričesti. Iskočila sam iz kreveta puna uzbuđenja i spustila se u kuhinju. Tamo se mama već spremala i oblačila. Nakon doručka sam se i ja počela spremati. Uvijačem sam uvijala kosu, oblačila haljinu i stavljala nakit. Osjećala sam se sretnije nego ikada. Nakon sat ipo došli su mi djed i baka. Malo smo popričali a zatim krenuli u crkvu.

Dok sam se vozila autom bila sam nervozna. Pitala sam se hoću li ja moći sve otpjevati i izrecitirati. Kad sam došla u crkvu obukli smo haljine i uzeli svijeće. Zazvonila su zvona i krenuli smo ulaziti u crkvu. Oko nas prvopričesnika bilo je puno ljudi i svi su gledali baš u nas. Sjeli smo u klupe koje su bile predivno ukrašene, isto kao i sve oko nas u crkvi. Izrecitirali smo prvu recitaciju, a nakon nje, onaj najvažniji dio, primili smo prvu hostiju. Iza nje smo izrecitirali drugu recitaciju, izmolili molitvu vjernika i otpjevali pjesmu. Nakon mise bilo je slikavanje prvopričesnika s obitelji i padrom. Tada smo otišli kući. Otišli smo na obiteljski objed i onda je počela dolaziti rodbina i prijatelji. Mama je izvadila kolače i piće. Svi su me stalno zaustavljali i zapitkivali kako se osjećam danas. Odgovarala bi im da se osjećam dobro i stvarno sam se osjećala dobro, zapravo ne dobro – savršeno. Kasnije su dolazili i susjedi. I oni su me svašta zapitkivali. Dobila sam puno toga od moje rodbine i prijatelja. Igrala sam se i dočekivala goste.

Osjećala sam se kao da ovaj dan nikada neće prestati. Jako sam bila žalosna kad je dan završio ali i ponosna na sebe.

Leticija Grljušić

Na dan moje pričesti 26.4.2015. probudila sam se vrlo nervozna ali jako sretna. Otišla sam na frizuru, odjenula se i krenuli smo u crkvu. Crkva je bila cijela bijela, puna ljudi. Prvopričesnici su bili odjeveni u bijele haljine. Imali su križeve oko vrata i pojaseve oko struka. Misa je počela. Recitirali smo i pjevali. Primili smo tijelo Kristovo, hostiju. Osjećala sam se sretno i lijepo. Slavlje smo nastavili kod kuće u druženju s rodbinom i prijateljima.

Petra Milovčić

Sva radosna sam se probudila jedva čekajući kad ću poći u Kunu na Prvu svetu pričest. Doručkovala sam, sredila se, mama mi je napravila lijepu frizuru, i s tatom, mamom i bratom otišla u Kunu. Pričest je bila u crkvi Delorite i kad sam tamo došla bilo je puno ljudi. Sva moja rodbina je bila prisutna na mojoj Prvoj svetoj pričesti. Poslije pričesti smo se slikavali da imam uspomenu. Kasnije smo otišli doma na svečani ručak i veselili se mojoj prvoj svetoj pričesti. Dobila sam puno darova i ja sam se svima zahvalila.

Nela Žužul

Jedne lijepe i sunčane nedjelje je bila moja Prva sveta pričest. Ja sam se ustala i brzo se pošla odjenuti u bijelu haljinu, obuti bijele cipele i napraviti frizuru. Kada smo se svi odjenuli pošli smo u Kunu, tamo nas je čekao vjeroučitelj i tamo smo odjenuli misne haljine. Kada su svi došli krenula je misa, dok smo ulazili u crkvu zbor je pjevao svi su bili jako sretni, pogotovo mi prvopričesnici. Počela je misa i došao je nama najsvečaniji dio, kada smo dobili hostiju i iza toga se nastavila misa, a na kraju mise smo mi prvopričesnici pjevali Krist na žalu. Iza mise su se svi slikavali i iza toga smo pošli na čašćenje. Kada je sve završilo svi su pošli na ručak donijeli su mi poklon. Kada smo ručali družili smo se, a malo kasnije došli su moji prijatelji i oni su mi nešto donijeli. Na kraju dana bila sam tako umorna da sa odmah išla spavat. Drugog jutra bila sam vesela zato što sam se pričestila i zato što sam dobila puno poklona kao uspomenu na moju Prvu svetu pričest.

Petra Ančić

MIR VAMA, ŽIVIO PAPA, PAPA MI TE VOLIMO

Kad je početkom veljače Sv Otac objavio u Rimu dolazak u Sarajevo 6. lipnja 2015. godine u više navrata izjavio je kako se uistinu raduje ovom pohodu te kako dolazi kao hodočasnik mira, te je kao geslo njegovog dolaska uzet evanđeoski poklik „MIR VAMA“. Kao što se Izraelski narod pod vodstvom Mojsije stavio u Božju providnost izlaska iz Egipta /Stari zavjet, Druga knjiga petoknjižja/ tako su se i brojni vjernici uputili na ovo hodočašće da čuju riječ ohrabrenja Petrova nasljednika i Isusova namjesnika. Božji plan je da je i moja malenkost u uvom izlasku na putu prema Sarajevu u autobusu sa crkvenom zajednicom gdje se uglavnom svim poznajemo. Iako osjećaš umorne noge, nije ti težak ni dug put, neprospavana noć, duge kolone vozila, autobus parkiran podalje od mjesta susreta, ni velika vrućina. U kolonama hodočasnika koji se sljevaju prema stadionu Koševo svako nekoliko susretneš braću u Kristu iz Korčule, Orebića, Splita, Zagreba, pozdrav sa svima i naprijed u susret Božjoj riječi koja će se svakome dati besplatno bez novca, a tako je važna za naš život, i sutra kad te netko pita kako je bilo u Sarajevu da ne odgovoriš „Bilo je dobro, bilo je puno svijeta“, Bilo je onako koliko si čuo Riječ i koliko je ostalo zapisano u tvome srcu. Preko videa prati se dolazak Papa Franja na tlo BiH. Ori se sa prepunog stadiona „ŽIVIO PAPA, PAPA MI TE VOLIMO“. Zbor od 1600 pjevača, grupe mladih, zastave raznih zemalja, a onda veličanstveni prizor dolaska Pape u papamobilu, prizor ostvarenja Božje riječi, pastir među Božjim narodom, ostvaruje se Novi zavjet, Isusova hodočašća u Jeruzalem, koliko je puta Isus prošao Maslinsku goru, spuštao se na Jordan, prošao Judeju i Galileju, okupljao učenike i narod i propovjedaao, zar Sv Peter nije došao do Rima, Sv Pavao do Ilirika (Poslanice Rimljanima i Timoteju) samo s jednim ciljem da pronose Radosnu vijest. To je poslanje i Sv Oca koji je nakon pozdrava počeo Euharistijsko slavlje na podiju na kome dominira veliki križ s raspetim Kristom a na bijeloj podlozi pismom bosančicom ispisano je „Zdravo tijelo Isusovo“. Prvo čitanje iz

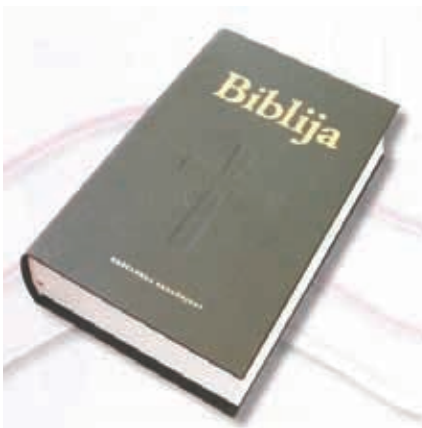
proroka Izaije (Mir će biti djelo pravde), pripjevni psalam (U danima njegovim cvjetat će pravda i mir velik do vijeka), Poslanica Sv Pavla Kološanima (Mir Kristov neka upravlja srcima Vašim), Aleluja (hebrejski izraz slavite Jahvu, Mir vam svoj ostavljam, govori Gospodin, mir vam svoj dajem, Aleluja) i Evanđelje po Mateju (MT 5,1-12 Blaženstva). Ako sažmemo homiliju (propovjed) s ovog mjesta u srcu Bosne upućen je snažan apel za mir, slogu, zajedništvo, dijalog oprost, podnošljivost, toleranciju. Papa je rekao „Iz ovog grada uzdiže se snažan vapaj Božjeg naroda – nikada više rata-, mir je Božji dar, Božji plan za čovječanstvo, povijest i sve stvoreno. Ratovi donose razaranje, koliko boli. U ovom svijetu trpljenja i boli potreban je vapaj za mirom svih nas i cijelog svijeta. Molimo Gospodina da stvaramo mir a ne ratove i sukobe. Jedino je to put koji nas čini sretnim i blaženim“. Hvala Gospodinu za ovo hodočašće, za ovog skromnog pastira koji hodočasti svijetom i navješta Božju riječ, a mi ga ispraćamo „PAPA MI TE VOLIMO“.

Uobičajeni povratak, malo se divimo prirodi koju je Gospodin oblikovao uz rjeku Neretvu, malo zajedničkog blagovanja, rastajemo se na Dolima uz blagoslov i pozdrav „ŽIVIO PAPA“, ako Bog da na četvrto Papino hodočašće gdje bude, a mlade ćemo pratiti molitvom za susret 2016. u Krakovu.

Hodočasnica

Bog nam piše

Kad čitamo neki tekst, pismo, nije svejedno kako ga čitaš prvu put a kako sljedeći. Dojmovi znaju biti jako različiti. Zapravo jedanput čitajući ne možemo sve shvatiti što je u tekstu, svako sljedeće čitanje otkriva još neku poruku. To se posebno odnosi na Božje pismo. To je toliko slojevito, jer je pisano za sva vremena i sve ljude. Zato nikada dovoljno čitanja Biblije, jer iako je ona slojevita, ni mi nismo uvijek spremni razumijeti pojedinu poruku. Za blagdan Velike Gospe čita se iz Starog Zavjeta pohvala Mudrosti koja se primjenjuje na lik Isusove majke.

⁴ Na visinama
nebeskim razapeh šator svoj
i prijestol moj bî stup
od oblaka.

⁵ Obiđoh
sama krug nebeski
i
prošetah se dubinama
bezdana.

⁶ U vlasti su
mojoj valovi morski i sva
zemlja,

i svi narodi i puci.

⁷ Među svima njima tražila sam počinka
i na čijoj baštini da se nastanim.

⁸ Tada mi zapovijedi Stvoritelj sviju stvari
i koji me stvori odredi mjesto za šator moj
i reče: 'Nastani se u Jakovu i uđi u baštinu Izraelu.'

⁹ Prije vjekova, odiskona, on me stvorio
i neću prestati dovijeka.

...

¹⁹ Dodite k meni svi koji me žudite
i nasitite se plodovima mojim.

²⁰ Jer je spomen na mene slađi od meda
i baština moja od mednog saća.

²¹ Koji me jedu još više su me gladni
i koji me piju još više za mnon žeđaju.

²² Tko mene sluša, taj se ne stidi,
i tko sa mnom radi, taj ne griješi.

/Sir 24, 4 - 9. 19 - 22/

***Pronađen dnevnik Mata Celestina Medovića
i nepoznata monografija
don Nedjeljka Subotića***

KUD Mato Celestin Medović iz Kune pronašao je i postao vlasnik autobiografskih zapisa M.C. Medovića s nekoliko pisama V. Bukovca, J.J. Strossmayera i I.Vojnovića, te nepoznate monografije don Nedjeljka Subotića o Medoviću.

Sve spomenuto brižljivo je čuvala obitelj sveučilišne profesorice Irenke Fisher Palković, što smo saznali od dr. Frana Glavine. Gđa Irenka naslijedila je dnevnik od tetke Darinke Fisher, koja je nećakinja don Nedjeljka Subotića.

Brojnim telefonskim razgovorima i posjetom obitelji akademika Luka Paljetka i prof. Anamarije Paljetak, zajedno s gosp. Olgicom Cezarović dogovoren je otkup Dnevnika uz simboličnu naknadu.

Monografija je dobivena od obitelji Fisher kao poklon Kuni, mjestu gdje je don Nedjeljko bio župnik. Dnevnik i monografiju je preuzela Sonja Cezarović- Lozica , a pohranjeni su u knjižnicu Male braće u Dubrovniku.

U Dubrovniku je 16.svibnja o.g. organizirano predstavljanje fotokopiranih primjeraka Dnevnika i Monografije , u organizaciji Matice hrvatske, ogranak Dubrovnik. Akademik Luko Paljetak , prof. Antun Karaman i dr. Bogomil Cezarović , uz nazočnost brojne publike, govorili su o vrijednosti pronađenih dokumenata.

U Kuni je 30. svibnja 2015.g.,bilo „Celestinovo večer“, gdje je dr. Bogomil Cezarović govorio o načinu kako je došao u posjed ovih vrijednih dokumenata i pokazao ih javnosti. To večer, u Kuni je prikazan film „Slikarski put Emila Bobanovića Čolića“ u produkciji Dubrovačke televizije. Sve posjetitelje je zabavljao popularni DJ Vjeverica.

U nedjelju, 31.svibnja u jutarnjim satima, u Kuni su akademik Paljetak i prof. Karaman govorili o sadržaju i vrijednosti pronađenih djela.

Najnovije otkriće Dnevnika omogućuje realizaciju stare ideje iz 1971.g., a to je osnivanje Zavičajnog muzeja. S tim željama osnovana je Matica hrvatska, koja je zbog političkih razloga uskoro prestala s radom. Ipak neki su mještani (Slavko Ostoja, Slavko Vodopić, Eugen Vrkatić, Francis Violić) godinama prikupljali podatke i zapisivali događaje- što danas s Dnevnikom omogućuje otvaranje Zavičajnog muzeja. Jer Kunovljani brižno i trajno čuvaju Celestinovu baštinu, njemu u slavu, na ponos i čast Kuni !

Dr. Bogomil Cezarović

Sveti Josip

Kako je kapelica Sv Josipa na naslovnici Zvona Delorite, shodno je napisati nešto o toj crkvi koja je podignuta na jednoj stijeni na kraju zaseoka Gruda u Potomju. Vizitirana je još početkom 17. stoljeća, a vjerojatno je bila u sklopu vlastelinskog stranja iz doba Dubrovačke Republike što se iščitava iz porodičnog stabla obitelji Matković gdje 1600. godine nalazimo rođenje svećenika Josipa. Ona je danas u izvornom renesansno baroknom obliku sa oltarnom palom iz prve polovice 19. stoljeća koja prikazuje Gospu Karmelsku sa Sv Josipom i Sv Franjom. Inventar crkve je gotički kalež s početka 16. stoljeća i spada u rijetku skupinu liturgijskih predmeta sačuvanih do naših dana sa zapadnog Pelješca.

Nije slučajno da je ova kapelica posvećena Sv Josipu koji je u svom životu imao dosta patnji, briga i pitanja, a pokazao se kao pravedni pobožni čovjek, te je moć njegova zagovora uistinu velika, jer je bio najbliži Isusu poslije Blažene djevice Marije i po poslanju i po veličini svojih zasluga, da bi mu se danas mogli obraćati u duhovnim i materijalnim potrebama. Već u 16. stoljeću papa Siksto V uveo je službeno liturgijsko štovanje Sv Josipa na dan 19.3. u katoličku crkvu da bi Hrvatski Sabor 9. I 10. lipnja 1687. godine izabrao Sv Josipa za nebeskog zaštitnika hrvatskog naroda. I Blaženi kardinal Alojzije Stepinac proživljavajući strahote II svjetskog rata tražio je zagovor zaštitnika hrvatskog naroda i osnovao poznatu župu Sv Josipa u Zagrebu. 15. travnja 1987. godine Biskupska konferencija donijela je zaključak da crkva Sv Josipa u Karlovcu bude Nacionalno svetište Sv Josipa Crkve u Hrvata, te je ovo svetište otvorio blagoslovljeni kardinal Kuharić iste godine. Naši biskupi žele da u Svetišu hodočasnici nalaze svjetlo Božje riječi, milost svetih sakramenata, hrabrost za dobro, utjehu u teškoćama života, poticaj na djelotvornu ljubav prema Bogu i ljudima, da se moli za cijeli narod, mir i blagostanje. U Svetišu se svaki vjernik može upisati u knjigu preporuka Sv Josipu i može pristupiti bratovštini za pomoć umirućima. Svaka srijeda je dan Sv Josipa i u

svakoj crkvi ili kapelici možemo mu se moliti za svoje potrebe. Kad Sv Josipa častimo na pravi način onda ćemo njegovim srcem još više cijeniti i štovati Isusa i Blaženu djevicu Mariju, poruka je crkvenog vrha. Postoje brojna iskustva vjernika iz naše zemlje i svijeta o milostima koje su dobili po zagovoru Sv Josipu, pa ko ima potrebu može to učiniti u ovoj maloj kapelici . „I mi te Josipe slavimo danas, moli se Isusu milosno za nas“.

FTB

ZAHVALNICA

Ravnatelj Doma za starije i nemoćne osobe Korčula, gosp. Darko Tarle poslao je zahvalnicu FSR Kuna, - ...“Srdačno zahvaljujemo u ime svih korisnika i radnika Doma na vašoj donaciji za Božić (tisuću kuna), s pomoću koje su (uz ostale donacije) kupljena dva televizora u ovoj ustanovi.“

Zakašnjeli spomen

Lanjske godine 2014. navršilo se 120 godina od rođenja časne sestre Irene Bilušić. Rođena je u Kuni 1894. kao File, kćerka Petra i Tereze Soko. Umrula je 1974., dakle 40 godina od njene smrti. Nismo to zabilježili niti ičim spomenuli u našem listu. Sada, sa zakašnjenjem to činimo jer ona to zaslužuje.

Kao mlada djevojka stupila je u samostan Ančela u Dubrovniku. Većinu života provela je u Italiji u

mjestu Brescia. Ostala je uvijek vezana sa svojom rodbinom i oni su je posjećivali koliko je to u ono vrijeme bilo moguće. Poslije njene smrti rodbini je poslana njena oporuka. "Prišapnut ću vam jednu tajnu – ljubiti Boga – to je jedino zadovoljstvo što se može imati na zemlji. Šaljem srdačni pozdrav ljubljenim nećacima kojih se uvijek sijećam u molitvi. Lijepi pozdrav mojem Jadranskom moru, mojoj domovini iz koje nosim prekrasne uspomene."

Sestre koje su je nadoživjele govore o njoj dubokim poštovanjem, ističući njezinu blagu narav.

Od njih smo dobili i radove koje je časna sestra Irena radila. Ona je naime prva Kunovka – amaterska slikarica koja je taj svoj talenat koristila za uljepšavanje sakralnih prostora. Nije bilo moguće dobiti veći broj njenih radova jer u redu nije bila praksa označavati tko što radi. Ali sigurni smo u ono par primjeraka koje su u Kunu došle da su to rad naše mještanke.

Tu vrijednu ženu iz našega kraja koja je svoj život Bogu posvetila a svoje talente oplemenila i poklonila zajednici ne smijemo zaboraviti. Nažalost dogodilo nam se da te obljetnice njezina života nismo spomenuli niti dali do znanja život i rad časne sestre Irene Bilušice.

Nina Vodopić

IĆI

Ići samo s Tobom,
putem najtežim,
slomljena sa štakama.
Ići šepajući putem najtežim
i gledati
kako oni samo gledaju.
Dušu su mi u prah razmrvali,

al srce im nedam,
još je puno ljubavi.
Ići putem najtežim,
znojan, ranjen, umoran,
al ići s Tobom,
od uha do uha nasmijan,
njima usprkos.

Marina Borovina

OPROSTI ANTE

Događaj s Progona u Potomju od prije točno godinu dana povod je pisanja ove crtice. Na betonskom zidiću Progona običavamo uvečer u ljetnim mjesecima sjediti, pričati i šaliti se, ovisno o raspoloženju sudionika. Desetljećima se na tom mjestu uz smijeh radovalo životu.

Sugerirajući prošlog ljeta jednom prilikom oprost, kao uljudbeni korak prema duhovnom miru, doživio sam povrat prezrivog pogleda, pogrdnih riječi pa i najintimnijih uvreda. O tom događaju još i danas razmišljam.

Postavio sam tada sebi najozbiljnije pitanje, razumiju li neki ljudi koja je poruka oprosta i što čovjek oprostom dobiva? Zato ću na ovom mjestu pokušat, koliko je to u mojoj mogućnosti, ponešto o tome napisat, prethodno citirajući dio poznatih izreka o činu oprosta.

- Alan Paton: „ Kad nas neko duboko povrijedi oporavljamo se tek kad oprostimo „.

- Fridrih von Schuller: „ Kada mrzim, oduzimam sebi nešto; kada volim, postajem bogatiji za ono što volim. Praštanje je ponovo nalaženje otuđene svojine“.

- Jean Paul: „ Čovjek nije nikad tako lijep kao kad moli za oproštenje ili kad sam oprašta „.

- Napoleon Bonaparte: „ Praštajući čovjek se diže iznad onih koji ga vrijeđaju „.

- Seneka: „ Opraštaj uvijek drugima, ali sebi nikad „.

- Indijanska poslovice: „ Griješiti je ljudski, opraštati božanski„.

Ako smo vjernici, a tako se izjasnio i moj sugovornik, tada bi trebali znati temeljnu našu molitvu Oče naš. Naznačit ću u njoj ono što se kaže o oprost: Oče naš koji jesi na nebesima, sveti se ime Tvoje, dođi kraljevstvo Tvoje, budi volja Tvoja, kako na nebu tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas, i OTPUSTI NAM DUGE NAŠE, KAKO I MI OTPUŠTAMO DUŽNICIMA NAŠIM i ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla(Zlog). Amen

Istaknu sam samo ono što se kaže o oprost, inače ova kratka molitva sadrži, mogu slobodno reći, cijelu kršćansku filozofiju života i življenja. Bilo bi dobro kada molimo ne raditi to „ mehanički i nizati broj „ , već bi moliti trebali razmišljajući o sadržaju i o svakoj molitvenoj riječi. Svjesni molitvene poruke manje upadamo u životne zamke.

Sadržaj i značenje ostalih riječi i poruka u Oče našu, iznio bi sa zadovoljstvom, ali me strah da ne pobjegnem od teme ove crtice.

Sjećam se početka rata i zimski večeri koje sam ponekad provodio sa svojom majkom u zognju obiteljske kuće u Potomju. U to vrijeme dijelila se pomoć potrebnima. Majka je bila vjernica. Molila je kronicu dok bi ja gledao televiziju ili nešto zanimljivo čitao. Najviše je molila Boga za zdravlje svojima i da kraj svog života dočeka nikom ne smetajući i nikom ne stvarajući probleme. Ponekad bi prekidala molitvu pitajući me nešto ili komentirajući neke događaje. Znala bi mi se, u pola molitve, pomalo ljuta, obratila riječima: Nepošteno dijele pomoć, najviše daju lijenčinama, sramota je to, meni nisu dali ni kilo mlijeka u prahu (svećenik koji je dijelio pomoć smatrao je da ona ima novaca i mlijeko može kupit, što je bila istina, ali mlijeka nije bilo u dućanu a ona je u svojoj skromnoj prehrani imala naviku popiti šalicu mlijeka). Na njen komentar upozorio bih je, kako nije u redu molit Oče naš i ne oprostiti onima koji su joj navodno napravili nepravdu.

Njene molitve, pogotovo, kako dočekati kraj života, dragi Bog je uslišio. Njemu nisu smetali njeni prigovori, više je to smetalo meni koji sam nastojao proniknut u suštinu izgovorene molitvene riječi.

Oprostiti je veličanstven uljudbeni čin koji nas približava Bogu.

Sve meni nanesene uvrede oprostio sam, jedino mi je strašno žao, ako moj sugovornik s Progona, možda još ni danas nije spoznao suštinu oprosta.

Ivo Santica

KUNA I JA

Piše: Mašo Miško Čekić

Naša ljubav počela je u Rimu, poslednjih dana jednog kolovoza. Priča o tome jeste malo čudna, jer u tom trenutku nisam je poznavao, ali sve što mi se dešavalo nekoliko narednih dana naprosto me vuklo k Pelješcu. Prema Kuni.

Evo kako se sve zbilo.

Prije nekoliko godina u Rimu sam obišao glasovitu crkvu, papinsku katedralu Santa Marija Maggiore, a dva dana nakon povratka iz Italije bio sam domaćin grupi slikara u posjeti crkvi Porođenja Majke Božije na Prčanju. Slikari, vječito opijeni ljubavlju, pitali su za najljepšu bokešku ljubavnu legendu o tri sestre zaljubljene u lijepog mornara. Stoga smo, na povratku u Kotor, obišli Tre soselle, najstariju kuću u Zalivu. Slikare je zanimalo sve iz istorije i legendi o slavnoj građevini i njenim stanovnicama, a pažnji nisu izmakli ni ostaci nekadašnje crkvice Svetog Jeronima.

Pet dana kasnije, prvi put sam posjetio Pelješac.

Bila je to neplanirana, sasvim slučajna, posjeta jednom dijelu Dalmacije koji mi je uvijek izmicao. Da budem iskren, nisam se ni trudio da skrenem sa dobro mi znanog magistralnog puta. Uostalom, kuda vode pelješke ceste ?

- Idu između stabala masline, pa pored vinograda do sela i gore do crkve, pa se spuštaju dolje do mora, a onda opet uz brdo i preko – objasnila nam je prijateljica, zaljubljena u Peljašac, materin rodni kraj.

Obišao sam cijelu Europu, pa mogu i Pelješac, pomislim i pristanem da sa nekoliko prijatelja tamo provedem septembarski vikend.

Drugog dana boravka obreo sam se u Kuni, kod Antunovića probao sir i popio čašu vina, prošetao mjestom i sa nevjericom pročitao na velikom posteru okačenom na porodičnoj kući – vinariji Špaleta: otvoreni uvijek kada smo kod kuće !

Gdje to još ljudi oglašavaju takvo radno vrijeme ?

Pola sata kasnije bio sam u crkvi Blažene Djevice Marije od Loreta i galeriji Celestina Medovića u sklopu samostana čuvene Delorite.

Prisjetio sam se slike Svetog Jeronima koju je naslikao Celestin Medović, a čuva se u prčanjskoj crkvi.

Krug od Rima, preko Boke Kotorske do Kune se zatvorio!

U rimskoj crkvi Santa Marija Maggiore ili Gospi Sniježnoj, shranjeni su ostaci Svetog Jeronima. Veliki mislilac i učenjak, zaštitnik teologa, učitelja, studenata, prevodilaca, sveučilišnih i drugih naučnih institucija te zaštitnik Dalmacije, bio je nekada omiljeni bokeljski svetac. O tome svjedoči i izvještaj o kanonskom pohodu biskupa Ivana Zborovca 1672.godine:

„Gospodin biskup pođe do mjesta koje se zove Tri sestre, na kome nađe između zidina triju kuća jednu porušenu crkvicu bez oltara, koja je posvećena Sv. Jeronimu, koji je dika i ponos ove pokrajine“.

Je li Celestin Medović slikao Svetog Jeronima baš za potrebe prčanske crkve ili po nečijoj porudžbini ?. Kako je ta slika dospjela u Boku Kotorsku ?

Odgovori, sasvim sigurno postoje, kao što je više nego sigurno da moj prvi dolazak u Kunu nije bio slučajan. Zašto su me Sveti Jeronim i Celestin Medović uputili na Peljašac, zašto su me podstakli da se zaljubim u Kunu, ne znam ni poslije pet godina, ali odgovore tražim.

Valja mi do Svete Neđelje na Hvaru, do obitelji Matijević i Barišić, od kojih je moja baka po materi. Nije to daleko. Možda se baš u Svetu Neđelju udala djevojka iz Kune, moja prabaka, koja me je sada dovodi u Kunu da mi pokaže ko su i kako žive ljudi svjesni da su samo oni, uz pomoć Boga, gospodari, svoji i na svome, pa i gospodari radnog vremena. Zato su ostali i opstali u okrilju Pelješca i skutima Gospe Delorite. Bio bih beskrajno sretan kada bih otkrio da mi korijeni dosežu do Kune.

A u tom prelijepom mjestu sam stekao tako dobre prijatelje da ih osjećam kao dio obitelji. Zbog njih i Kune, sada sam često na

Pelješcu, zahvalan Jeronimu i Celestinu. Pitam se, jesam li možda, i bez odlaska na Hvar, ispunio njihovu zadaću ?

Zahvala

Dobili smo elektronskom poštom pismo od gospodina Željka Gerovca iz Osijeka. To je osoba koja nam je bila od velike pomoći u radu pri prvom izdanju lista, tada pod imenom Cvjetić Delorite. Za 50. broj Zvona Delorite njemu smo se javili i on nam sada sa zahvalnošću piše: "Imao sam zadovoljstvo i čast sudjelovati u izdavanju prvog broja vašeg lista. Dobio sam i 50. broj s kalendarom i veseli me da ste još uvijek aktivni. Uredništvu i cijeloj župnoj zajednici župe Marijina Uznesenja želim obilje Božjeg blagoslova i sve vas srdačno pozdravljam. Željko Gerovac."

Tako ukratko prenosimo poruku gospodina Gerovca. Zahvalni smo mu na početnom radu i na ovom ljubaznom javljanju.

Ljeto 2015. g.

Za razliku od prošlogodišnjeg ljeta koje je obilovalo kišom , ovo je poklonilo sasvim suprotne dane. Vladala je suša još u proljeće; povrće nije uspijevalo. Zato su vinogradari bili zadovoljni, nije peronospora mogla napadati lozu pa im je bilo lakše. Kišno vrijeme zahtijeva više prskanja loze, a to znači više rada, više trošenja zaštitnih sredstava..

Suša je prešla u vrućinu, neuobičajenu za naše podneblje. Lijepo je bilo onima koji su se mogli kupati, ali je većina morala podnositi temperature između 30-40 stupnjeva. Snalazili smo se kako je tko znao i mogao, dosta nam je sve to bilo naporno. Uglavnom svi su jadikovali. Kao da ne može biti napornije.

I pokazalo se da smo tek trebali iskušati još više u ovo ljeto ! U noći ponedjeljka, 20. srpnja počelo je gorjeti na Pelješcu.. Noć je bila vruća, mnogi nisu mogli spavati, pa su ugledali na istočnoj strani Kune oganj.

Širio se miris dima, dim je naoblačio nebo. Ujutro su stali nadlijetati kanaderi, struje je nestalo i počele su stizati vijesti. Trstenik je jako ugrozio oganj, Pijavičino isto- požar nisu uspjeli ugasiti ni vatrogasci ni avioni. Neke su kuće u Trsteniku izgorjele, divna borova šuma je nestala

-Pelješcem je još nekoliko dana harao požar. Jedino dobro u svemu je da ljudi nisu stradali. Otok Korčula je u sličnim okolnostima. Znanci, rodbina i prijatelji zovu, pitaju, jer televizija stalno o svemu daje iscrpne vijesti.

Sve žalopojke o vrućini vidimo da su sitnica prema svemu što sad proživljavamo... I.V.

Zahvalno sjećanje

Zadnje dane smo se obradovali dobivši pisane uspomene našega dun Mata. Sama ta uspomena ne bi bila toliko velika ni potpuna da nam nije darovana monografija o Celestinu iz pera dun Nedjeljka Subotića.

Monografiju smo dobili kao dar don Nedjeljka Kuni u kojoj je on počeo u Deloriti svoj svećenički poziv i kasnije službovao kao župnik.

U vrijeme svojeg župničkog života u koje doba je i nastala njegova monografija o Celestinu, prijateljevao je s mojom babom Ninom. On Trpanjac, a ona je u istom mjestu provela djetinjstvo, tako su imali motive za druženje. Baba ga je neobično cjenila. Uočavala je njegove intelektualne sposobnosti i o njemu je često pričala. Preko njih sam

saznala njegovo rođeno ime, nadimak obitelji, te pravi razlog napuštanja redovničkog staleža.

Svoje druženje su proširili i na Celestina. Zapamtila sam da su pričali kako je Izidor Kršnjavi negodovao kad je dun Mato napustio Zagreb. "Učmasti ćeš kao pelješki vrijesak živeći u Kuni." Ali se dogodilo obratno, vrijesak je proslavio Celestina i Celestin je proslavio vrijes.

Ima mnogo zapisa o Deloriti iz pera dun Subotića. Sve su to izrazi onoga lijepog što je kao dječak pa i u kasnijim godinama doživio u Kuni. U jednom broju Zvona Delorite smo objavili članak kako je nastala himna Deloriti koju je dun Nedjeljko napisao, a mi je svesrdno prihvatili. Čak sam je ja prvu godinu sa grupom vršnjaka recitirala pred Gospinim kipom.

To su moja sjećanja na dun Nedjeljka. Sva ona pokazuju koliko je ljubav ukazivao Kuni, da bi svojim posljednjim darom zaslužio trajnu zahvalnost sviju nas, ne samo Kunovljana već cijelog Pelješca jer je svoj talenat pisanja darivao nesebično cijelog života.

Nina Vodopić

Ispravak

U prošlom broju Zvona Delorite, potkrale su se greške u članku „U zaljevu hrvatskih svetaca“- ispod fotografije je trebalo pisati „Najvredniji eksponat u riznici Svetišta“; a u tekstu je umjesto blaženi Ignacije trebalo biti napisano blaženi Gracija iz Mula.

Molimo cijenjene čitatelje da uvažavaju našu ispriku!

Uredništvo

Medović i Subotić dva majstora s Pelješca

U organizaciji KUD MC Medović i Matice Hrvatske ogranak Dubrovnik, u Kuni je 30. i 31. svibnja 2015., održano predstavljanje neobjavljenih autobiografskih zapisa slikara Mata Celestina Medovića i neobjavljene monografije o umjetniku, autora don Nedjeljka Subotića naslovljene „Majstor s našeg mora“.

Na skupu održanom 30. svibnja dr. Bogomil Cezarović je nazočne upoznao sa činjenicom kako su pronađeni spomenuti materijal i, te sa tijekom otkupa odnosno darovanja dijela ovih materijala i korespondencije našega slikara.

Promotori ovih materijala na skupu održanom 31. 05. bili su akademik Luko Paljetak i pov. umjetnosti dr. Antun Karaman.

Ovi materijali su od nasljednice don Nedjeljka Subotića, kako je rekao predsjednik KUD-a MC Medović, g. Branko Meštrović otkupljeni za simbolični iznos.“ Predstavljani materijal je dugo vremena bio u ladicama, a iz prve govori o djelu čovjeka koji je postao „res communis“ hrvatske likovne umjetnost“ i rekao je dr. Karaman.

Riječ je o Medovićevim vlastoručnim memoarskim zapisima, podijeljenim u dvije bilježnice u nekoliko poglavlja na 133 stranice u kojima umjetnik sažeto i staloženo opisuje svoj životni put i dojmove o određenim događajima u životu. Pretpostavlja se da je uspomene počeo pisati na nagovor svog prijatelja don Nedjeljka Subotića u jesen 1918. Početak zapisa posvetio je rodnoj mu Kuni. Slikar radi deskripciju svoga zavičaja, kao što je na desetke puta radio potezima kista po platnu. Kasnije se može pratiti put iz Kune u Dubrovnik i školovanje za fratra, potom boravak i školovanje u Rimu, usavršavanje na likovnoj akademiji u Munchenu, život i rad u Zagrebu.....

Biografski podaci MC Medovića (1857-1920) do sada su zbog nedostatka građe ostali nedorečeni. Ovi memoari donose intimne slikarove zapise, utiske i emocionalna stanja, čime će biti potpomognuta nova istraživanja, koja će se fokusirati vezom

između njegova života i njegovih djela. Bit će zanimljivo pročitati kako je umjetnik doživljavao svoju unutarnju borbu između umjetnika koji je želio slikati ženske aktove po modelima i svog svećeničkog zvanja. Možda ćemo doznati nešto novo u svezi njegove polemike sa biskupom Strosmajerom ili one s Isidorom Kršnjavijem tadašnjim „ministrom kulture i prosvjete“ koji mu je uskratio obećani atelje u Zagrebu.

Na samrtnoj postelji, ležeći u sarajevskoj bolnici u siječnju 1920. tražio je da se ovi zapisi predaju don Subotiću, što je i učinjeno.

Don Nedjeljko Subotić (1882-1950) svećenik, književnik, čovjek velikog obrazovanja, vrsni poznavatelj umjetnosti, umjetnikov suvremenik i prijatelj, piše 1943.g.monografiju o MC Medoviću naslovivši je „Majstor s našeg mora

Subotić je imao tu privilegiju često boraviti u umjetnikovu ateljeu i promatrati umjetnika kako stvara. Bilježio je raspoloženja i „razgovor“umjetnika s platnom tijekom nastanka umjetničkog djela. Dodatna vrijednost monografije nije samo Subotićev stav prema Medovićevom slikarstvu, nego i dodaci u kojima citira izvode njegovih izgubljenih pisama i time potvrđuje svoje tvrdnje.

Pored one monumentalne monografije o MC Medoviću, autorice dr.Vere Kružić Uchytíl tiskane 1978.,koja donosi studiozan i sveobuhvatan prikaz života i djela umjetnika, pred nama je još jedna monografija, koja će ovu prvu sjajno nadopuniti. I sama autorica dr.Kružić Uchytíl pisala je da je zadnjih 20 godina umjetnikova života ostalo u tami. Sva dokumentacija i sva pisma, što je bilo sačuvano u umjetnikovoj ostavštini, uništeno je u ratnom paležu umjetnikove kuće 1943.

„Otkupljeni materijal i poticajna pisma podgrijavaju ideju da se u Kuni organizira spomen galerija MC Medović, koja bi bila doprinos kulturi Pelješca,Županije pa i šire“-rekao je dr.Karaman.

„Materijal će ostati nepoznat i mrtav ako ne ugleda ,u književnom obliku, svjetlo svijeta. Ovi zapisi bit će sjajan doprinos „čitanju“ Medovićevih slika“- na kraju izlaganja naglasio je akademik Paljetak.

Srđan Medović

Krunica moje majke

Po cijele noći
nad uzglavljem mojim,
stoji sasvim obična i stara,
bez par zrna, pohabana
krunica jedna draga
kojom se molila moja majka.

Nad uzglavljem mojim stoji,
njome se često i ja Bogu molim,
prebiruć zrna tako draga,
kako je to činila i moja majka.

I dok molim uzdasi k nebu se dižu
sjećanja na majku naviru,
a tužna moja duša kliče:
„Počivaj mila u rajskom miru,
anđeli nebeski nek ti pjesme pjevaju
i zajedno s tobom Boga veličaju!“

Po cijele noći
nad uzglavljem mojim stoji
krunica jedna draga,
kojom se molila moja majka.
Iznad svega ja je volim
I njome se često i ja molim.

Anka Šunj Mandić

Francis Violich (iz knjige ***Most prema Dalmaciji - potraga za značenjem mjesta***)¹ - ***Životni prostor Dalmacije u devetnaestom stoljeću - Poluotok Pelješac; općina Kuna***

Dolazak iz Potomja

Poput Potomja, i Kuna na drugoj strani doline pruža se horizontalno duž donjih padina. Padine tvore svojevrsnu kolijevku u kojoj poživaju zeleni vinogradi. Napuštajući Potomje, pješice se približavamo Kuni ravnim pravcem prema Pijavičinom, presijecajući polja, skraćena oštrim izbojima vapnenca. I iz daljine se, po stepeničastom rasporedu crvenih krovova, može vidjeti da se usporedne ulice Kune dižu jedna iznad druge, što je posve oprečno Potomju, koje je smješteno na zaravni.

Kad put skrene na zapad, ugledamo zaselak Zagujine koji se nekako samouvjereno, počivajući u svojoj udubini na kamenitoj, borovima prošaranoj padini brda, pruža pred nama zreo u svojoj starosti i uredno održavan. Moj je djed, zidar, upravo u Zagujinama zasnovaio obitelj, a i moj je otac iz Zagujina otišao u Ameriku. Samo tri kuće i njihove gospodarske zgrade, u jednome jedinom redu, stoje iznad dugačkog potpornog zida na širokoj terasi u sjeni divovskih borova pri čijem sađenju je pomagao moj otac. Nepravilno raspoređene zgrade gornjeg i donjeg Pijavičina dižu se istočno od Zagujina na višem zemljištu. U blizini, silhueta impozantnog tornja u poljima na visokom terenu čini se zlokobnom. Podigla su ga dubrovačka vlastela radi nadgledanja kmetova koji su radili u poljima te je toranj do duboko u vrijeme austrijskih vlasti ostao simbolom ugnjetavanja i nakon što je kmetstvo

¹ Zagreb, 2013., str. 7 - 16.

ukinuto. Čak i 1990., kad sam sa svojim mladim rođacima obilazio tu golemu građevinu, doživio sam je kao podsjetnikna teško izborenu slobodu od stranih vlasti.

Krećući se prema zapadu, ravno pred sobom vidimo kako se iz niskih kamenitih grebena i zelenih vinograda izdiže glavni identifikacijski element Kune, zvonik impozantnog Franjevačkog samostana Gospe Delorite. Oko četvrt milje dalje župna crkva, nazvana Matica, to jest crkva - majka, obilježava mjesto na kojem se ulazi u selo. Ti spomenici vidljivi su gotovo odasvud, bilo da se dolazi ili odlazi iz Kune ili živi u njoj. Njihov smještaj među životodajnim vinogradima, što su onkraj međa sela, podsjeća nas na međuovisnost gradova i njihovih posjeda kroz povijest, na što nam je pozornost skrenuo Spiro Kostof, a što svjedoči o važnoj ulozi što je ruralni okoliš ima u životu ljudi Kune. Stoljećima su seljani morali odlaziti iz svojih domova u otvorene prostore svoje doline, koja je životodajni izvor i osnova njihova kolektivnog identiteta. Osjećajući tu snagu, privučeni smo samostanu. Tu nam je poželjena dobrodošlica u dvorištu koje je gotovo posve zatvoreno s tri strane. Na glavnom zidu kapele u kamen urezan natpis kaže nam da je izgrađena 1681., da su temelji za samostan položeni 1706., a da je *coperto* (krov) bio dovršen 1738. Gotovo su šezdeset godina snaga vjere i obrazovanje nadahnjivali velik napor potreban da se kamen iz kamenoloma isječe, prenese i postavi u ovom rijetko naseljenom okolišu. Godine 1971. Pelješani su proslavili tristogodišnji doprinos samostana kolektivnom identitetu Kune. U samostanu je priređena izložba i brojnih slika Celestina Medovića - koji je rođen u Kuni - iz vlasništva peljeških obitelji, uljučujući i portret mog djeda. Te su slike katalogizirane u kronologiji samostana.

Sa široke terase samostana krećemo kroz vinograde puteljkom koji nas vodi do groblja Svetoga Spasa, gdje su obitelji Kune

pokapali svoje pretke na doseg pogleda iz svojih domova. Smještenost groblja u vinogradima treća je sastavnica izvan samoga mjesta koja povezuje sferu duha i svijet poljoprivrede. Put zatim naglo skreće prema selu i župnoj crkvi smještenoj u lijepom šumarku zelenih borova i čempresa iznad puta. Ravna cesta usmjeruje nam pogled izravno na pokrajni zid crkve, gdje ugodan park s klupama u sjeni daje ljudsku notu crkvenoj arhitekturi. Budući da ne vidimo glavno pročelje crkve sve dok put ne skrene ulijevo pored parka, krajolikom dominira upravo park. Impresivan kip Celestina Medovića koji nije bio samo slikar već i svećenik - u nadnaravnoj veličini stoji pod borovima na osi ceste. Način na koji je Medovićev kip, koji ljudi Kune cijene, postavljen na ovome mjestu pokazuje kako poistovjećenost s mjestom može biti osnažena odabirom lokacije koju svi mogu vidjeti. Kip je napravio Ivan Meštrović, najpoznatiji hrvatski kipar, kao dar što ga Kuni poklanja nekoliko obitelji koje su se iselile u Ameriku, na čelu s Rudyjem Palihnichem iz San Francisca. Meštrović je kip dovršio u Syracusi, u državi New York, godine 1954. dok je ondje bio profesor na umjetničkoj akademiji. Nakon što je sljedeće godine kip bio otpremljen u Kunu, ostao je sve do 1971. neraspakiran.

Povezujući ta dva velika imena, donator je počastio Kunu. Godine 1979. htijući pobuditi pozornost javnosti na uglednog i rođenog Kunjanina, osnovan je odbor koji je trebao odabrati mjesto na kojem će biti postavljen spomenik. Odbor je u Kunu pozvao Cvitu Fiskovića, moga "*mentora*" u Orebiću i vodećeg poznavatelja kulturnih dobara toga područja, njegova sina Igora i mene da razmotrimo moguće lokacije. Jedna struja u odboru s marksističkim sklonostima zagovarala je smještaj spomenika preko ceste nasuprot crkvi, na mjestu okrenutom "*radnicima*" u vinogradima. Oni koji su se identificirali s

crkvom i s Medovićevom ulogom svećenika zagovarali su lokaciju pred pokrajnim zidom crkve, gdje bi kip bio među borovima i čempresima.

Potom sam za mišljenje upitan ja. Nije mi se činilo da ijedno od ta dva mjesta povezuje kip s kontekstom krajolika kao cjeline. Svjestan političke dimenzije odluke, govorio sam u ime samoga Medovića, tvrdeći da bi on možda volio mjesto na suncu, kod ulaza u park, gdje će biti vidljiv svim posjetiocima na osi pristupnog puta. Predložio sam i da se proširi usko stubište koje vodi u park, kako bi se dobio privlačniji prizor. Kad sam ponovo posjetio Kunu 1972., moja je vizija bila u cjelini ostvarena. Godinu prije spomenik je otkriven uz svečani program s govornicima i glazbom i uz izložbu Medovićevih slika. U pismu zahvale prekooceanskim darovateljima, stanovnici Kune kažu: *"U cijeloj povijesti Kune nije bilo tako nezaboravnog događaja"*. Taj slijed događaja potvrđuje urođeni osjećaj identiteta Kunjana, nasljeđe što se u cjelini gradilo kao reakcija na mjesne resurse i način života.

O zdrastvenim prilikama na Župi

Među arhivskim materijalima Kotarskog poglavarstva Korčula nalaze se i izvješća o pojavi raznih bolesti na području općine Kunovske. Općina i oružništvo bili su dužni podnijeti izvješće o pojavi bilo kakve zarazne bolesti, te poduzeti sve potrebne mjere da se zaraza ne bi širila. Tu su spadale i mjere raskuživanja, karantene i posebnog ukopa pokojnika, što se može i danas vidjeti na kunovskom starom dijelu groblja sv. Spasa (*Velimir Medović* 1928. + 9. X. 1933.) i potomskom groblju (sin *Viska Trojanović* koji preminu od kužne bolesti 1891...). Tadašnji liječnik u Kuni Dr. *Oskar Kapor* morao je redovito podnositi Statistični izkaz - Mrtvozorca (1924.), dok su to u starija vremena radili redovnici samostna Gospe od Loreta. Godine

1907. navode se članovi Zdrastvenog povjerenstva općine Kuna: *Lukšić Antun*, Kuna - općinski načelnik, *Dr. Rilian Brenzinger*, Kuna (ime *Dr. Franasović Bara* je prekríženo) - općinski liječnik, *Soko Jozo pok. Petra*, Prizdrina - posjednik, *Radoš Baldo pok. Antuna*, Prizdrina - pomorski kapetan, *Skaramuća Antun Matov*, Pijavičino - pomorski kapetan, *Škurla Marko pok. Antuna*, Kuna - posjednik, *Santić Visko*, Podobuće - posjednik, *Radović Josip pok. Josipa*, Potomje - posjednik. Kunovska Općina godine 1905. raspisuje Natječaj za "mjesto liječnika ove Općine godišnjom plaćom od Kr. 2000 isplative iz općinske blagajne na mjesečnim obrocima s pravom na mirovinu u smislu pokrajinskog zakona 28 veljače 1899. Osim plaće imati će liječnik pravo pobirati koli u Kuni, gdje stanuje, toli u odlomcima Potomju, Pijavičinu, Prizdrini i Oskorušnu 5 kruna, a u Podobuču 6 kruna, a za svaki ostali posjet, kada bi se isti nalazio u ova dva posljednja odlomka, 2 krune. Pošto u Općini nema ljekarne, dužan je liječnik istu držati...". Godine 1896. u Kuni radi kao općinski liječnik *Dr. Gjuro Berić* i u smrtovnici navodi ime *Kate Bobanović Čolić* umrle u 1-oj godini života. Općina Kuna godine 1890. upućuje telegram sljedećeg sadržaja Kotarskom poglavarstvu u Korčulu: "Opet treći slučaj smrti iste bolesti kako u dopisu broj 584. Odlučite lječnika", dok u svom Dopisu iste godine načelnik *Baldo Violić* piše: "Čast je pišuće izjaviti Tom Slavnom Poglavarstvu da se je pojavila u ovoj Općini neka epidemična bolest, a to usljed izjave seoskog Glavara istog Odlomka Pijavičina, u komu je bolest, dne 22/8. tek god. da su preminula dva dječaka a bolestno još drugih 6 (šest) osoba. Suviše usljed izjave *Dr. Svarea lječnika Općine Janjine* pišuće je odma dalo shodne odredbe za istu bolest. *Dr. Svar* je izjavio da je bolest "Scarlatinas et etnozina dizfteritica". O istoj stvari javlja iz Orebića i Općina Pelješka: "Glasa se da u Pjavičino, općina Kuna, pomreše dvije osobe od boginja. Stvar je vjerodostojna pošto i ovaj općinski liječnik bijaše u toj svrhi danas pozvat onamo, što dokazuje da možda i druge osobe jesu okužene. Umoljava se dakle To slavno c.k. Kotarsko Poglavarstvo, da budući prieti celomu Kotaru velika pogibelj, budu podane najstrožije odluke da nemoć u začće bude ugušena, i po mogućnosti odaslan na licu mjesta c.k. Kotarski lječnik

da svaku osobno izvidi. Načelnik Štuk". U *"Prospetto delle morte avvenute nella Parrocchia di Kuna"* za godinu 1874. navodi se smrt Marije Šimunković u Potomju, djeteta od 10 mjeseci oboljelog od angine, Katarine Slavušić iz Oskorušna, djeteta od 11 mjeseci, umrlog od visoke temperature, dok je Marija Hilić umrla od dizinterije u dubokoj starosti od 87 godina. U Veloj Luci nalazi se na službi liječnika Dr. Anton Brašić (1907.), dok Ivan Jurin iz Pijavičina godine 1913. dobija od Ministarstva za bogoštovlje i nastavu *"štipendij od godišnjih 600 kruna"* kao slušatelj medicine na c.k. njemačkom sveučilištu u Pragu.

Iz dopisa Župničkog ureda u Kuni, potpisanog od Don Violaća glede popravka župne crkve Uznesenja Marijinog između ostalog piše: *"... između ostalih radnja ima i ta da se mora promijeniti sada postojeći pločnik u Crkvi. Pošto u Crkvi ima nekoliko grobova, a međutim i ima i dva ili tri u koje su bila ukopana tjelesa mrtvih od kuge god. 1815, upozoruje se občinsko zdrastveno povjerenstvo, da razvidi, bili bilo po obće zdravlje štetno, da se ti grobovi u obće, a napose oni kužni otvore..."*.

Temeljem sačuvanih arhivskih dokumenata mogu se pobliže sagledati događanja oko Frane Harlović iz Zakotorca koja je umrla od kužne bolesti. Pokojnicu nitko nije htio pokopati od straha od zaraze, o čemu podnosi izvješće zapovjednik oružničke postaje u Janjini. Iako je njegovo izvješće uredno izvršeno, Kotarsko poglavarstvo u Korčuli ukorilo ga je zbog propusta, tj. kašnjenja, na što se on opravdava *"i neće se više dogoditi"*. Ozbiljnost se nametala da bi se moguće posljedice odmah u začetku odstranile i pučanstvo zaštitilo od zaraze.

Ck. Zemaljsko oružničko zapovjedništvo 5. Razdelj u Dubrovniku - Postaja Janjina broj 12

"Danas nije bilo dokazano u selu Zakotorac da kad je umrla žena Frana od Mate Harlovića iztog sela nije hotio niko pokopat tako je Obćina Kunovska uzela četere težaka iz Primorja koji su radili u istoj obćini da pokopaju ženo rečenog Harlovića i dobili so zato 103 fr. kad so dovaršili pokop od prati jih Ronda (straža) put Trpnja bez

daso bili od jenog liečnika pregledani i dase je ronda usvjedočila jesoli pošli prekomorja u svojo mjesto se javlja Tom c.k. Kotarskom Poglavarstvu. Franz Barlič Nachführer".²

...

Ck. Zemaljsko oružničko zapovjedništvo 5. Razdelj u Dubrovniku - Postaja Janjina broj 12 - Ck. Kotarskom Poglavarstvu u Korčuli

"Povraćam stom prijavu daje pisuči odgovorio Nalog Br. 2641 od 18. Ožujka, vidi Br. 98 prijava od 22. t.g.m. daje bolest Patale donila ca Kate od Mate Harloviča iz Ljuboskoga Ercegovine kad je pošla oboječ svoju sestru ista bijase kad se vratila od Patula bolestna ali so krili, budući daje ležala samo 10 dana i kad je žena Frana Mate Harlovič obolila na 14. i na 16. umarla nisu mogle više krit ali Občina ista kad je rečena Frana Harlovič umarla nije obavistila nista Oružničko Posto od Slučaj već pišuči doznao u Janjini, i podje odma na mjestu se osvjedočit, i kad je dosla naredba br. 2641 bijaše pišuči oni dan u službi i sve povrati na 11 Uri u večer to je bilo na 20. i na 21. bila prijava očinjena na 22. na pošto predana, Dalje bijaše pišuči sam na postaji jedan od Oružnika bio je promijenjen a drugi seje je na hodio na Korčuli i vrati se no 20. iz Korčule daje prijava za kasnila nejma pišuči ništa drugo za opravdanje do staviti ineče se više dogodit, u naprije biče svaka prijava točnočno izvaršena. Barlič Nachführer".³

...

Občina Kuna - Kotarskom Poglavarstvu Korčula

"Po postignutim obavjestim - Mato Turić, Franjo Turić i Joso Turić iz Vrgorca obavili su pogreb lješine Frane Harloviča. Prije pogreba i potle bilo je naredjeno da se razkuže karboličnom kiselinom (raztopina 100 g. u 2 l vode) naročito prepravljenu i predanu od obćine ovom prigodom. Iz izvješća glavareva o pogrebu iztiče da se je obavilo razkuženje, a to i drugi sviedoči, te o tomu nema dvojbe. Iz spisa neističe da su bili odpraćeni od rondara preko Trpnja, niti je pisuće dalo takovu naredbu - Pogreb, kao i ostalo bilo je obavljeno u

² Arhivski sabirni centar (ASC) Korčula - Lastovo, Kotarsko poglavarstvo Korčula, nesređena arhivska građa, arhivska kutija bb., 1888. 26. ožujka, br. 104.

³ Arhivski sabirni centar (ASC) Korčula - Lastovo, Kotarsko poglavarstvo Korčula, nesređena arhivska građa, arhivska kutija bb., 1888. 27. ožujka, br. 98.

podpunome redu i u smislu postojećih naredaba, i nema prigovora s drastvenog gledišta. Tako se zadovoljava cienjenom dopisu 29. ožujka 1888. br. 3031 povratkom priobćenih spisa. Kuna 3 Travnja 1888 - Načelnik Violić".⁴

Neven Fazinić

PISANA MEMORIJA PODRUČJA ŽUPE KUNA U ARHIVSKOM SABIRNOM CENTRU KORČULA - LASTOVO

Tonko Barčot

Uništavanje arhivskog gradiva

Priča o arhivskom gradivu na području župe Kune, nažalost započinje s pričom o uništavanju. Nije župa Kuna izuzetak. Na ovom prostoru bilo je dosad mnogo primjera namjernog i nenamjernog uništavanja arhivskog gradiva. No, Pelješac i posebno prostor župe Kunajedan je od drastičnijih primjera jer su potpuno uništeni župni, općinski i brojni školski arhivi. Najviše uništavanja zabilježeno je za vrijeme II. svjetskog rata i to od svih ratnih sudionika.

S uništavanjem je započela talijanska vojska. Potpuno je spalila Županje selo, između ostalog i seoski društveni dom u kojemu je djelovala Hrvatska čitaonica i osnovna škola. Može se pretpostaviti da je tada uništena školska pismohrana, ali i pismohrane zadruga i društava koje su djelovale u tom dijelu župe. Po talijanskoj kapitulaciji i uspostavi Narodnooslobodilačke vlasti uništen je arhiv Općine Kuna. U revolucionarnom zanosu sa željom potpunog brisanja starog svijeta, pobacani su spisi iz današnje školske zgrade i spaljeni, po istom principu kao i u mnogim drugim sredinama. Uništenjem općinskog arhiva, ovo područje ostalo je bez svojih javnih izvora za prošlost 19. i prve polovice 20. st. No, ni tu nije bio

⁴ Arhivski sabirni centar (ASC) Korčula - Lastovo, Kotarsko poglavarstvo Korčula, nesređena arhivska građa, arhivska kutija bb., 1888. 3. travnja, br. 250

kraj. Po dolasku njemačke vojske intenzivirale su se kaznene akcije s novim stradanjima arhivskih izvora. Godine 1943. spalili su Omladinski klub u Kuni i uništili čitavu pismohranu Osnovne škole koja je djelovala u njegovom prostoru, a zasigurno i pismohranu samog društva. Njemačka vojska zapalit će i napušteni župni dvor, a s njime i župni arhiv s najvrednijim dijelom sklonjenog arhiva franjevačkog samostana. Time je prostor župe Kuna ostao bez matičnih podataka. Tek je sačuvana jedna matica rođenih od 1896. Ista je vojska u susjednom Oskorušnom zapalila tamošnju školu (i školski arhiv) sa zatočenim ljudima. Ratni vihar zauvijek je uništio i druge javne, društvene i zadružne arhive pojedinih sela ove župe. U talijanskim i njemačkim osvetničkim akcijama spaljene su brojne kuće i čitavi zaseoci (Osobljava, Gornje Pijavičino...), pa time i mnoge obiteljske i osobne ostavštine. Između ostalih i onaslikara Celestina Medovića.⁵

Zbrajajući ova uništenja, možemo tek porazno zaključiti da je memorija (time i identitet) ovih lokalnih zajednica značajno sužena i osiromašena. Preživjele su tek rijetke pismohrane i obiteljski arhivi. Tako se danas u privatnom posjedu obitelji Tangjera čuva pismohrana najstarije škole (Zakotorac) na ovom području. Preživjele su tek rijetke pismohrane i obiteljski arhivi,⁶ no tek bi trebalo detaljnije istražiti, popisati i registrirati sačuvanu arhivsku baštinu u privatnom posjedu. Naime, arhivsko gradivo, bilo u javnom ili privatnom posjedu, zakonom je zaštićeno i, uz poneka ograničenja, treba biti dostupno.

⁵ O uništavanju arhivskog gradiva vidi: Antičević, S. Zločini okupatora i domaćih izdajnika počinjenih na poluotoku Pelješcu za vrijeme Narodnooslobodilačkog rata. *Dubrovnik u narodnooslobodilačkoj borbi i socijalističkoj revoluciji 1941-1945.* (zbornik). Ćurin, M. (ur.). Split : Institut za historiju radničkog pokreta Dalmacije, 1985. str. 1137-1158.; Fisković, C. Oštećivanja kulturnih spomenika na Korčuli i Pelješcu za vrijeme rata. U: *Korčula u revolucionarnom radničkom pokretu i socijalističkoj revoluciji* (zbornik). Ćurin, M. (ur.). Korčula : Skupština općine Korčula, 1989. str. 870-872.

⁶ Tako se danas u privatnom posjedu obitelji Tangjera čuva pismohrana najstarije škole (Zakotorac) na ovom području. Sačuvani su i pojedini vrijedni obiteljski arhivi, poput onog obitelji Vilić Mikula u Potomju.

O Arhivskom sabirnom centru Korčula-Lastovo

Poslije polustoljetnog nastojanja, krajem 2011. otvorio se Arhivski sabirni centar (ASC) Korčula-Lastovo, područna jedinica Državnog arhiva u Dubrovniku. Nekoliko godina obnavljala se stara školska zgrada iz 19. st. u Žrnovu, na glavici sv. Martina (Mratin). S 2010 dužnih metara (d/m) kapaciteta pohrane u spremištima s mobilnim kompaktnim ormarima, zgrada je opremljena sustavom za vatrodjavu, kontrolu pristupa, videonadzorom, klimatizacijom, a dostupna je i invalidima. Uz uredski prostor, uređena je i manja čitaonica za korisnike. Projekt ASC Korčula-Lastovo predviđao je i adaptaciju dijela palače Arneri u samom središtu starog grada u Korčuli, no taj dio projekta nije realiziran.

ASC Korčula-Lastovo nadležan je za čuvanje, sređivanje i davanje na korištenje gradiva javnih službi s područja navedenih otoka, ali i zapadnog dijela Pelješca (područja općina Orebić i Trpanj). Od sredine 19. do sredine 20. st. (uz povremene promjene nadležstva i granica) bio je to prostor korčulanskog kotara. Nekoć je kotar Korčula pokrivao 4 pelješke općine: Orebić, Trpanj, Kuna i Janjina (koja je pokrivala i prostor pelješke Crne Gore). Preuzimanje gradiva započelo je već uoči samog otvaranja, u kolovozu 2011. Uz prijenos gradiva iz Dubrovnika s kojim je došao niz fondova poslijeratnih mjesnih/općinskih stvaratelja s ovog područja, preuzeto je i gradivo iz starog korčulanskog spremišta.⁷ Uslijedile su primopredaje gradiva ustanova s ovog područja (grada i općina, ispostava Ureda državne uprave i Dubrovačko-neretvanske županije, škola...), ali i vrijedne donacije privatnog arhivskog gradiva pojedinaca i obitelji. Jedna od donacija bila je i ona gđe Nade Lušić. Njezinom zaslugom arhivirano je gradivo Mjesnog odbora Saveza boraca narodnooslobodilačkog rata Hrvatske – Pelješka župa. Potrebno je napomenuti i vrijednu donaciju knjižnog gradiva gđe Nine Vodopić za našu zavičajnu knjižnicu.

⁷Preostaje nam ishoditi premještaj fonda Općinski narodnooslobodilački odbor Kuna (1943/1945) iz Državnog arhiva u Splitu.

Tragovi prošlosti područja župe Kuna među fondovima korčulanskih kotarskih institucija

Kako su brojne pismohrane ovog prostora iz razdoblja prije II. svjetskog rata nepovratno uništene, jedini preostali posredni javni arhivski izvoriprošlosti tog razdoblja sačuvani su u fondovima kotarskih institucija. Iako su i ovi fondovi stradali u Korčuli za vrijeme II. svjetskog rata, oni i kao takvi sadrže brojne zanimljive dokumente za povijest ovog kraja. Dio njih već je objavio Neven Fazinić na stranicama ovog lista, a više toga će biti poznato po okončanju sređivanja tih cjelina.

U fondu Pretura Pelješac (1820.-1869.), Kotarsko poglavarstvo Korčula (1969.-1918.), Narodni odbor kotara Korčula (1947.-1955.) moguće je pronaći podosta tragova iz prošlosti ovog prostora. Kotarska komisija za agrarnu reformu i kolonizaciju Janjina čuva poslijeratne agrarne presude s područja Pelješca (1947.). U sudskim fondovima potrebno je izdvojiti fond Pomirbeni sud u Orebiću (1817./1819.), Kotarski sud u Orebiću (1820.-1947.), a poslije Općinski sud u Korčuli (1948.-) kao fondove s obiljem sudskih podataka s područja Kune. Bilo da je riječ o ostavinama pokojnika (od početka 19.st.), čime se mogu donekle rekonstruirati uništeni župski matični podaci, parnicama, agrarnim presudama, ali i prekršajima.

U fondu Kotarsko školsko vijeće u Korčuli sačuvano je nekoliko kutija gradiva koje se odnose na djelovanje škole u Kuni (1862./1928.), Oskorušnom (1887./1910.), Osobljavi (1879./1928.), Potomju (1870./1926.), Pijavičinu (1879./1921.), Vlahovićima (1876.-1878.), Zagrudi (1873./1905.), Zakotorcu (1875./1899.) i Županje selu (1893.-1921.). Zahvaljujući ovom fondu moguće je dijelom rekonstruirati prošlost ovih škola, čije su pismohrane stradale u II. svjetskom ratu. Od gospodarskih fondova potrebno je izdvojiti manji fond Kotarski poslovni zadrudni savez Korčula koji sadrži nešto osnovne poslijeratne dokumentacije za svaku od formiranih zadruga – Građevinsko-tehničku zadrugu Kuna (1946.-1947.), Potrošnu / Nabavno-prodajnu zadrugu Kuna (1945./1948.), Potrošnu / Nabavno-prodajnu zadrugu Potomje (1947.), Poljoprivrednu zadrugu (PZ) Dingač – Potomje

(1946./1955.), PZKuna (1953.-1954.), Seljačku radnu zadrugu (SRZ) „Budućnost“ Kuna (1949.), SRZ „Dingač“ Potomje (1949.-1950.), SRZ „Napredak“ Županje Selo (1949.), SRZ „Prvoborac“ Pijavičino i SRZ „Radnik“ Osobljava.

Što se tiče društveno-političke dokumentacije, u fondu Kotarskog komiteta Saveza komunista – Korčula može se naići na zapisnike, mjesečne izvještaje i planove rada Osnovne partijske organizacije Donja Banda (1950.), Kuna (1947./1952.), Oskorušno (1951.-1952.), Osobljava (1952.), Pijavičino (1952.-1954.) i Potomje (1947.-1952.). Ova dokumentacija je, s obzirom na važnost navedene organizacije u ondašnjem političkom životu, značajna i za ostale vidove tadašnjeg javnog života. Između ostalog, u ovom fondu može se pronaći i dokumentacija o djelovanju već spomenute Seljačke radne zadruge „Budućnost“ iz Kune (1949.-1950.) i „Prvoborac“ iz Pijavičina (1950., 1952.).

Preuzimanje gradiva iz Mjesnog odbora Kuna 2015.

Prema Zakonu o arhivima i arhivskom gradivu, zapisi trajne vrijednosti javnih službi i uprave u Hrvatskoj moraju se pohraniti u državnim arhivima. To je, pogotovo za manje sredine koje bi željele zadržati dokumente iz svoje prošlosti, bolan proces. Neki ga tumače kao oduzimanje njihove svojine i povijesti. No, ta zakonska odredba itekako ima smisla iz više razloga. Kao prvo, lokalne jedinice nemaju adekvatan prostor za pohranu i čuvanje. Pod ovim podrazumijevam i postojanje automatskih protupožarnih mjera, uvjeta idealne vlage i temperature. Nadalje, nemaju mogućnosti za zapošljavanje stalnog arhivara/arhivista koji bi se brinuo za gradivo, sredio ga i popisao, učinio ga dostupnim korisnicima i pazio na kontrolu pristupa. Entuzijizam pojedinaca zanesenjaka, s vremenom presahne, a bez sustavnog nadzora i skrbi gradivo biva izloženo otuđenju i propadanju. U proteklom vremenu bilo je mnogo takvih primjera na ovom prostoru gdje su nemarom uništene čitave pisane memorije lokalnih zajednica.

Proces preuzimanja javnog gradiva u ASC Korčula-Lastovo sve do 2015. nije dotaknuo jedinice mjesne samouprave u kojima je i dalje pohranjeno gradivo nekadašnjih Mjesnih zajednica, ali i

lokalnih društveno-političkih organizacija, udruga i drugih stvaratelja iz vremena socijalističke Jugoslavije. Poslije početne inicijative korčulanskog i pelješkog zanesenjaka Nevena Fazinića i dogovora s glavarem Mjesnog odbora Teom Antunovićem, koji je od prvih dana svoje dužnosti bio svjestan potrebe adekvatnog zbrinjavanja i pohrane oštećenog gradiva, primopredaja je uslijedila početkom 2015. Bilo je to prvo preuzimanje gradiva od jednog Mjesnog odbora na našem području.

Sveukupno su preuzeta 2,64 d/m nekoliko različitih stvaratelja. Najstariji dokument datiran je 1913., a riječ je o nacrtu groblja u Kuni. Najveći dio gradiva odnosio se na Mjesnu zajednicu Pelješka župa. S obzirom da je dio dokumentacije ove pismohrane već nepovratno propao zbog neadekvatnog čuvanja, da je preuzeto gradivo sada pohranjeno u prikladnim uvjetima, da je već sumarno sređeno i kao takvo dostupno, primopredaja je uistinu imala smisla. Nadam da ćemo ovaj proces uspješno nastaviti s gradivom preostalih mjesnih odbora ovog područja, ali i donacijama gradiva u privatnom posjedu.

Zahvaljujemo

Koncem mjeseca lipnja pošla je u mirovinu naša mještanka gđa dr. Mila Palihnić.

Značajna je to vijest zato što gđa Mila skoro četiri decenija nije samo naša mještanka već i naša lječnica. Svojim stručnim radom liječila je, pomagala i tješila cijelu Župu vrlo uspješno i zauzeto. Stanovnici ovoga područja su joj zahvalni na svakoj njenoj pomoći koju im je pružila. Želimo da što duže mirno i veselo živi svoje umirovljeničke dane u krugu svoje obitelji koje je svojim radom zaslužila.

Uredništvo Zvona Delorite

Moja baba

Kako je govorila moja baba Kate
Tako više ne govori niko.
Ona nije u skulu hodila
Foje nije nikada legala.
A znala je sve lipo nan spjegat
Bez libara, skule i meštrije.

Oče naš je naučila mala
Š njin je svoju dicu odgojila
A kad više nije se trafego
"Fajen Jesus" grdno je bolilo.

I ona se lipo atentala
Da je zdravo Mati Božja čula
Pa bi svakom o svog srca rekla
"Bog do sinko, vazda zdravo bijo."

Malu dicu vele je volila
Svako jon je bilo "ko bombin"
Kako neće kad bi ona prva
Rekla ženi je li ćer ili sin

Sve što je brimenom života
Uprteži na škinji nosila
Druga škinja ne bi izdurala
Ali ona križa se čapala

Svoje križe krvave i teške
Bez pitanja Njemu ih je dala
A za uzvrat dao jon je forcu
Pa je dugo na svitu durala

I.V.

IVAN FERLAN

U Zagrebu je u devedesetdrugoj godini života umro Ivica (Ivan) Ferlan. Rođen je u Kuni u obitelji Frana i Frane rođ. Vodopić. U mladim godinama izgubio je vid, te se osposobio za rad na telefonskoj centrali. Na tome poslu dočekao je i zasluženu mirovinu.

Bio je oženjen, otac troje djece, petoro unučadi i praunučadi.

Široj javnosti poznat je po svojim umjetničkim rezbarijama u drvu. Taj svoj talent otkrio je u poznim godinama i zadivio ljude

kako se s tako velikim nedostatkom – gubitkom vida- mogu ostvarivati začuđujuća djela. U svojem radu bio je neobično plodan, izradio je radove koji su prešli granice Hrvatske. Izlagao je na skupnim i samostalnim izložbama. Njega su ubrajali u najkvalitetnije slijepe kipare. U mnogim kućama našeg mjesta ima njegovih radova, a posebnu skupinu čini kolekcija koju je darovao Kuni, a čuva se u samostanu gospe Delorite.

Strpljivo je nosio svoj križ, i svima nam je pokazao kroz svoja djela, kako nitko od nas ne zna kakve sve talente ima i može ih otkriti. Svojim životom otkrio je u sebi snage da može i drugima darivati radost.

N.V.

Nogometni klub „Rat“ Kuna – 95. obljetnica osnutka

U razgovoru sa urednicom našeg glasila „Zvona Delorite“ gospođom Ninom Vodopić, odlučio sam da kao dugogodišnji član, tajnik i igrač NK „Rat“ Kuna, opišem njegovo osnivanje i djelovanje kroz čitavih ovih 95 godina postojanja. Međutim to neće biti nimalo lako jer nisam našao, a i nema mnogo pismene građe o navedenom, jer sam sakupio vrlo malo od toga, a svakako više, koristit ću usmenu predaju koju su mi pričali sada već neki umrli i živi članovi ili igrači kluba. Nastojat ću zato kronološki, od osnutka kluba daleke 1920. godine, objaviti neke događaje kad još i nisam bio rođen, a unijeti i neke zabilješke koje posjedujem naročito kada sam bio tajnik kluba, ukupno jedanaest godina.

Dakle, klub je osnovala omladina Kune u proljeće 1920. godine (sjećanja Nika Foškula, Draga Vodopića i Luke Prišlića). Na osnivačkoj skupštini klub je dobio ime Nogometni klub „Rat“, a po ranijem nazivu poluotoka Pelješca, koji se zvao Stonski Rat. Prvu nogometnu loptu u Kunu donijeli su Slavko Bobanović i Miljenko Škurla godinu dana ranije kao gimnazijanci iz Splita, koji su bili i glavni aktivisti osnutka kluba i propagatori nogometa, angažirajući dosta omladine. Prvi predsjednik kluba bio je Ivo Viočić koji je kasnije otišao u Južnu Ameriku i tamo umro. Prvo igralište kluba bilo je na Derneku kod crkve Delorite.

Ovo piše Miljenko Škurla u svojim sjećanjima iz tadašnjeg vremena, (dopis sam dobio od Arhiva za mjesta Pelješca i Korčule iz Žrnova) gdje je vidljivo da je Škurla to predao Arhivu 03.08.1980. te nastavlja... Klub je prvu nogometnu utakmicu odigrao početkom ljeta 1920. godine sa omladinom Potomja i pobijedio sa 2 : 1. U revanšu na istom igralištu u Kuni, jer Potomjani nisu imali još svoje igralište, NK Rat je također pobijedio sa 1 : 0, a traću utakmicu u Orebiću izgubio sa 4 : 1.

Ovdje svakako moram spomeniti i neke igrače koje Škurla navodi, a koji su igrali do početka II svjetskog rata a to su: Niko Foškulo, Pero Antunović pok. Mata, Milo i Vjeko Cezarović, Niko Medak, Marko Kaparelo, Ivo – Meho Vodopić, Luka Prišlić, Lujo Ferlan, Žarko

Medović, Drago Vodopić, Miljenko Škurla, Ivo Kuzmić, Slavko Bobanović i drugi. Klub je tada igrao sa gotovo svim klubovima osnovanim na Pelješcu i Korčuli, ali nikakvih pisanih tragova o tim utakmicama nemam. Ovdje moram napomeniti da je klub igrao na još dva svoja igrališta do završetka II svjetskog rata. Prvo poslije Derneka bilo je na „Bari“ ispod crkve Delorite, a drugo na predjelu zvanom „Rat“ između Kune i Oskorušna. Na obje lokacije danas su vinogradi.

Poslije ratne pauze klub nastavlja aktivnosti 1948. godine, počinje igrati i na svom četvrtom igralištu „u borima“ poviše mjesta. Prva utakmica i svečano otvaranje igrališta bila je sa drugim timom splitskog Hajduka dana 8.8.1948. godine kad Hajduk pobjeđuje sa 4 : 2 (oba gola za klub dao je Anto Cezarović). Izjave dali Mato Čuić, Frankopan Medović i Siniša Marinović, koji su također bili igrači kluba.

Već je tada igrala i treća i četvrta generacija igrača te ću i ovdje neke spomeniti: braća Cezarovići, Medovići, Kulišići, Čolić – Bobanovići, Vatro Ostoja, Zvonko Benić, Bruno Totić, Vlatko Bobanović, Davor i Nikica Meštović, Ljubo Ostoja, Ljubo Prišilić i drugi. U tom razdoblju od 1950. – 1965. godine klub je odigrao mnogo prvenstvenih, prijateljskih i kup utakmica. Opet 25.7.1952. godine u Kunu dolazi splitski Hajduk, prvi tim sa Matošićem, Kokezom, Broketom, Lušticom, Grčićem, Vukasom (nije igrao zbog bolesti) a Beara nije igrao jer se ženio. Hajduk pobjeđuje sa 7 : 3, bilo je mnogo gledatelja, među njima i ja kao klinac, i jedna stara žena koja je iza utakmice rekla drugoj: „Moja Mare bila sam ti na utakmici, ali toga Hajduka ja nisam vidila, samo su šutali oni vražji balun“. Poslije utakmice je bio ples „Ratova večer“ zvano kasnije, zajednička večera i druženje i pjesma. Frane Matošić je rekao da će se dugo sjećati ovog susreta, rekao mi je dosta kasnije Dobroslov Tomelić.

U jesen 1954. godine klub je bio u gostima Hajduku u Splitu, ali je u predigri utakmice Hajduk – Vojvodina igrao sa drugom momčadi Hajduka i izgubio sa 7 : 1. Od kup utakmica svakako treba spomeniti utakmicu 1958. godine (izjavu dao dr. B. Cezarović) sa Neretvancem (Opuzen) gdje su opuzence ratovci izbacili u kupu i plasirali se dalje

3 : 2 u ukupnom rezultatu u Kuni i Opuzenu. Utakmicu u Opuzenu tada je sudio savezni sudac Rikard Petrošić iz Splita. Ovdje opet naglašavam da je klub igrao u prvenstvu i Pelješca i Korčule sa svim klubovima koji su tada djelovali, igrao je i na Hvaru i Baškoj vodi, ali nažalost to nije nigdje evidentirano, a bilo je i pobjeda i poraza. U ljeto 1959. godine u Kuni gostuje sarajevski Željezničar (sa Kulovićem, Pašićem, Radovićem) prvi tim koji je igrao u I ligi ondašnje države. NK Rat pobjeđuje sa 5 : 3, veliko slavlje, puno gledatelja, velika festa. Vatro Ostojica: Kulović mi je rekao – svaka čast bili ste bolji, imate sjajnu momčad.

Hajduk ponovno gostuje u Kuni, po treći put. Ovaj put u ljeto 1956. godine bili su omladinski prvaci Jugoslavije sa Ivom i Boranom Begom, Berkovićem, Dadićem i ostalima i pobjeđuju sa 6 : 0. Susret se odigrao na petoj lokaciji igrališta kluba kod crkve Matice gdje je i danas. Mjesec dana prije toga na svečanom otvaranju igrališta gostovao je Zmaj iz Blata a rezultat je bio 3 : 3.

U tom razdoblju između 1946. – 1966. godine za klub je nastupilo i nekoliko igrača koji nisu bili iz Kune. Najviše ih je bilo iz Oskorušna, evo neki: braća Mato i Daro Cibilić, Nikola Smolić, Tino Orhanović, Nedo Salacan, Ivo Maštrapa te iz Donje Bande Arner Protić, pa Anto Palaš iz Osobjave.

Naročito poslije rata klub je organizirao i svoje tradicionalne plesne zabave koje su se nazivale „Ratovo veče“, gdje je bila i lutrija, rolet bal pića i jića mnogo omladine i posjetitelja, a tako je ili slično bilo i u ostalim pelješkim mjestima „Plava noć“ u Potomju, „Polarna noć“ u Donjoj Bandi, „Faraonov ples“ u Trpnju, „Noć u malom Parizu“ u Janjini. Bilo je puno radosti, veselja i ljubavi, bolje nego danas, kada je to sve gotovo zaboravljeno.

Na kraju želim istaći da sam bar djelomično pokušao čitateljima opisati djelovanje kluba u prvoj polovini svog postojanja, te nastojao zabilježiti najvažnija događanja iz tog vremena, ponavljam, sa vrlo malo pismene građe i nešto više usmene predaje od nekih igrača i članova kluba.

Udrugom dijelu mog pisanja o klubu, a koji će vjerojatno izaći u idućem broju ovog glasila, opisat ću prvenstveno rad moje

generacije i djelovanje kluba do danas, jer imam dosta više podataka nego iz vremena koje sam opisao.

Zato se privremeno, dragi čitatelji, od vas opraštam sportskim pozdravom „zdravo – zdravo – zdravo“ kojeg su tada igrači izgovarali uz rukovanje prije početka utakmice.

Vojko Hilić

PO ZAGOVORU GOSPE DELORITE JE OZDRAVILA

Bila se pomirila s time da više nikada neće moći otići u polje i stati na nogu. Obišla je sve liječnike pomoći nema ni od lijekova ni od operacije. Skakutala je na jednu nogu, a onu bolesnu držala savinutu i tako životarila.

Razgovor s rodicom iz Amerike kojoj je na široko prenosila novosti iz sela dotaknuo je i Gospu Deloritu. Tako je rodica spomenula da je kao mala bila bolesna, da se njezina mati zavjetovala ako ozdravi da će poći pred Deloritu izvršiti zavjet i kako to biva ona je ozdravila, s materom pošla u Ameriku, mati umrla, ona tuče devedesetu, a zavjet nisu ispunili.

Ja ću ga izvršiti- rekla je izvan glave.

Djeca na nju navalila- Kako kad nemaš automobila, nema te tko odvesti, ne možeš ni hodati ! Došao Božić, djeca došla na praznike. Sutradan bio sveti Stipan, u Deloriti misa. Djeca odlučila otići na misu, povel i nju sa sobom.

Kada su došli na mjesto odakle se vidio kampanel rekla je djeci da se zaustave. Iskrcala se, svukla čarape i hajde skakući na jednoj nozi. Djeca se ljute, zemlja je hladna, po putu su lokve od noćasnje kiše, razboljeti će se.

Ona skakuće, ide naprijed, ide izvršiti zavjet!

Uvečer u krevetu muž reko da joj noga nije više onako studena kao prije. Nije na to obraćala pažnju. Nastavila je i daje držati je zgrčenu i poskakivat na onoj zdravoj. Nakon nekoliko dana nekako se spotaknula, ona zgrčena noga dotaknula je pod i za

divno čudo ,ne da je ne boli nego vidi da može stati na nju i to svom težinom. Može hodati, ne hodati, skakati može, može u polje, može činit što hoće, ne boli je!

Znala je- Po zagovoru Gospe Delorite ozdravila sam!

Prošle su godine više od desetak ,ovo iskustvo i ozdravljenje ostalo je upisano u njezinom srcu. Koliko i kako i što je čeka u budućnosti sam Bog zna i Gospa Delorita. Koliko smo mi po zagovoru Gospe dobili ozdravljenja i koliko je naših molitava uslišano , sam Bog zna. A koliko smo Gospi Deloriti zahvalili i svjedočili , to zna svatko sam za sebe!

Rina

MOJA BABA,

Natalitet jednog naroda pokazatelj je „ živosti „ tog naroda. Nažalost, ne možemo se pohvalit pokazateljima. Demografi najavljuju 1.000.0000 stanovnika manje, polovinom ovog stoljeća. Taj podatak je točan jer demografsku metodologiju prati egzaktni matematički račun.

Kao narod bojimo se imati više djece, a to je pokazatelj manjka vjere, odnosno ne vjera u Boga stvoritelja. Moramo znati da nad djecom postoji posebni Božji blagoslov.

Provjerite, a ja sam to više puta napravio i vidjet će te da će te rijetko doživjet tugaljive priče od roditelja s troje i više djece.

Naši susjedi s otoka Korčule imali su i imaju drukčiji pristup i gledanje na broj djece. Radost je sastavnica njihova života, bilo da se radi o djeci ili drugim događanjima. Zašto radost prožima njihov život, predmet je puno ozbiljnije studije, a ova skromna crtica samo daje naznake vanjskih manifestacija. Studija bi mogla postati temeljni dokument održivosti otoka, jer su egzistencijalne potpore, kao što je elektroenergetika, telekomunikacija, voda i odvodnja, veze s kopnom i dr. uglavnom bez ozbiljnih rezultata. Ne zovemo

otok Korčulu (otok udaljen od svih većih gradova) svjetionikom života ili otokom ljubavi.

Moja baba Rade (po majci) rođena je u Podobuču, odakle se dobro vidi otok Korčula. Poslije udaje živjela je u Prizdrini. Po konstituciji bila je mala ženica, ali veoma vrijedna i radišna. Kada je rađala mog dunda, porođaj je bio bolan i dugotrajan. Rađajući u krevetu u jednom od bolnih predaha vidjela je nasuprot kreveta djedove gače na vješalici. Kod idućeg bolnog porođajnog grča zavikala je: Maknite mi one gače s vješalice iz njih me je puška pogodila. Obratite pozornost na svaku riječ. Nije rekla: Bacite one gače nego maknite ih, a nije rekla iz njih me je puška ubila, nego iz njih me je puška pogodila. Znala je u svom bolu, da će je iz tih gaća, puška i dalje pucat i neće je ubiti, a omogućit će joj blaženstvo rađanja još djece. (A da ta puška nije ponovo pucala niti mene niti ove crtice ne bi bilo).

Jedino optimistički , vjernički pogled na život, omogućit će ovom našem malom dragom narodu pozitivni natalitet.

Ivo Santica

EMIL BOBANOVIĆ ČOLIĆ

NOSTALGIJA ZA IZGUBLJENIM SNOM
NOSTALGIA FOR A LOST DREAM

IZLOŽBA SLIKA
EXHIBITION OF PAINTINGS

VINO ŠPALETA, KUNA - PELJEŠAC
18. 07. - 01. 08. 2015.

Nostalgija za izgubljenim snom

Kunovski slikar Emil Bobanović Čolić priredio je, 17. srpnja 2015.g., u prostorijama Vinoteke Špaleta, svoju izložbu najnovijih djela. Izložene su slike najnovije faze umjetnikova rada (i to nakon prometne nesreće, prije manje od godine dana).

Izložbu je otvorio akademik Luko Paljetak, a dr. Antun Karaman popratio je

stručnom ocjenom izložena djela.

Njegovi prijatelji slikari počastili su Emila svojom prisutnošću, obradovani vitalnošću svojeg kolege.

Obitelji Špaleta neobično smo zahvalni za taj kulturni događaj u našoj Kuni. Sav rad, čašćenje i druženje koje su uložili u ovaj pothvat zaslužuje svaku pohvalu, jer je to doprinos obogaćivanju kulturnih događanja u našem selu kroz ovo ljeto.

Radost življenja / Nina Vodopić

Radost življenja naslov je druge po redu nedavno objavljene zbirke pjesama gospođe Nine Vodopić.

Izričajem i tematikom nadmašuje prvu objavljenu *Lice Tvoje Gospodine tražim*. Zadihljuje njena istinska ljubav prema pisanoj riječi kojom upravo svjedoči svoju radost življenja. Ne prepušta se bespomoćno rijeci života, ona se njemu raduje i tako iskazuje beskrajnu životnu energiju.

Svih 117 pjesama nove Zbirke djelo je proživljenog i zapisanog. Vrijedno ih je pročitati jer su odraz njenog mudrog životnog iskustva s naglašenom istinskom vjerom u snagu Božje ljubavi.

U njima čitateljima otvara svoju dušu i, bez zadržke, govori o proživljenom i doživljenom. Stihovima izražava privrženost zavičaju, blišnjima, svojoj domovini. Raduje se evocirajući stara vremena, pronalazeći utjehu u sretnim uspomenama pohranjenim u sjećanje.

Možemo se zapitati odakle gospođi Nini tolika energija. Odgovor je jednostavan. Ljubav Božja je neiscrpno vrelo radosti i pravog smisla njenog življenja. U osami duše ona zaziva Svevišnjega, a On je obdaruje snagom i ukazuje joj se kao radost vječna.

Čitava Zbirka protkana je ljubavlju prema Bogu i blišnjemu, općenito životu u svim segmentima. Pjesmom promišlja sebe i svijet koji je okružuje.

Svojim optimističnim stavom o životu nenametljivo u čitateljima pali iskru radosti življenja i potiče na razmišljanje o njegovom smislu.

Čestitamo gospođi Nini i očekujemo da nas ponovo obraduje svojim novim pjesničkim ostvarenjima.

Nela Mihović

Šale

- Bila je u modi pisma :“Mande, lipa Mande..”. Stari Hercegovac to čuo pa ide pjevaču i kaže mu:“Ostavi se dunde tizi pismica...!!” (...jerbo mu je ženi bilo ime Mande). Ta je rečenica ostala u narodu.
- Kad su se u Jugoslaviji pojavile velike boginje, većinom su se zvale variola. Ali nije svatko razumio tu riječ.
-Dođe čovjek u dućan, i da se našali zapita prodavača:“Imaš li variole ?”
Odgovor je bio :“Toga nemamo, ali ja ću reći poslovođi i on će nabaviti !”
- Padre Vicko je prediko, spominjao je pogubnost materijalizma, komunizma, sve neke...izme. Vlatko gleda okolo i kaže :“Vidiš tetu Teru kako ga pobožno sluša, ona misli da govori o reumatizmu !!”
- Roko je sada često ime. Kada je prije pedesetak godina jedan dječak dobio to ime, onda su se njegovom ocu čudili :“Što se veseliš sinu kad mu je ime Roko !”.
- Mati je često zvala sina :“Igore, Igore...!”. Staroj Kati to smetalo, pa reče : „Ma da viče – i bolje, i bolje...nego i gore, i gore...!!!”.

KOCKE S OBLATNAMA

4 OBLATNE

ZA PRVI NADJEV:

- 9 bjelanjaka
- 16 dag šećera
- 30 dag mljevenih oraha

ZA DRUGI NADJEV:

- 9 žumanjaka
- 16 dag šećera u prahu
- 25 dag maslaca
- korice limuna

PRIPREMA:

PRVI NADJEV:

Istucite bjelanjke u čvrsti snijeg, dodajući šećer malo po malo. Zatim dodajte orahe i malo limunovog soka.

DRUGI NADJEV:

Žumanjke i šećer dobro izmiješajte i kuhajte na pari.

Skuhanoj i ohlađenoj kremi dodajte maslac i dobro pjenasto umutite.

3 oblatne premažite prvom smjesom i kratko pecite na 150°C (oko 10 minuta).

Kad se ohlade premazati drugom smjesom i poklopiti četvrtom oblatnom.

Lagano opteretiti i sutra rezati.

U slast!!!

Anita Ostojja

TI ME PODSJEĆAŠ NA LJUBAV

Draga majko, kada pogledam u tvoje oči, vidim ljubav. Ti sve što radiš na ovom svijetu, radiš s ljubavlju. Dok sadiš cvijeće, ti mu pjevaš i svojim glasom ga napajaš snagom kako bi rastao i cvjetao. Nas petero odgojila si, odgajaš i odgajat će š s najvećom i najjačom ljubavi – majčinskom ljubavi. Naučila si nas hodati i govoriti, ali ono najvažnije što si nas naučila jest što je to ljubav i kako je pružiti nekom drugom. Pokazala si nam kako ju pronaći,

prepoznati i sačuvati u svojim srcima. Kada nam se pogledi spoje, u tvojim očima vidim sva svjetska mora i oceane, a to su oceani ljubavi. I stoga, majko, divit ću se tvojoj ljubavi prema nama do kraja svoga života.

Hvala ti što me podsjećaš na ljubav!

KRISTINA PRNIĆ, VIII.r. OŠ „KUNA“ KUNA

Zahvaljujemo generaciji 2014./2015. na velikom trudu, zalaganju i iskrenoj želji za stjecanjem novih znanja i vještina u OŠ „Kuna“ Kuna. Pamtit ćemo sve zajedničke trenutke, i one dobre i manje dobre, kako bismo se jednoga dana svemu tome mogli nasmijati, ali i izvući pokoju pouku. Nemojte nas zaboraviti jer mi vas zasigurno nećemo. I imajte na umu, naša vrata su vam uvijek otvorena! Od srca vam želimo puno uspjeha u daljnjem školovanju i životu te da uvijek ostanete to što ste bili proteklih osam godina – veseli, nasmijani, vedri...

Kolektiv Osnovne škole „Kuna“ Kuna

DOBROTVORI

(čija imena nisu objavljena u br.54)

Mario Vodopić; Nevenka Stanković; Nada Šestanović; Marija Ruvo;
Mala braća Dubrovnik; Nataša Medović Gustini; Iva Magaš; Anto
Šunj; Marija Vrkatić; Nikša Roso; Nada Bobanović; Joško Antunović;
kasica Delorite; N.N. Oskorušno; FSR Dubrovnik; Davor Stier; vinarija
Kuna; Denis Cvitanović; Vedran Kiridžija

Zahvaljujemo i ispričavamo se dobitvorima, čija su imena
tehničkom greškom ispuštena u prošlom broju !

Uredništvo

DOBROTVORI „Zvona Delorite“ br.55

Katarina Matana; Općina Orebić; Marija Braenović; župnik i kasica u
Deloriti; Katica Vlahović; FSR Orebić; Višnja Romazinović; Franica
Sinković; Marija Jurović; Sonja Trobok; Zore Žutanović; Milka
Franulović; Gašpar Harlović; Marija Vrkatić; Antonija Vuković; Dunja
Palaversa; Marija Mrgudić; Janja Bavčević; Marija Sladović; Bose
Bjelančić; Marija Jurjević; Frankopan Medović; Branka Jurović; Anto
Palihnić; Jelka Krističević; Miro Medović, obitelj Kulišić, OPG
Antunović

Svima od srca zahvaljujemo !

GLASILO ŽUPE UZNESENJA MARIJINA

20243 Kuna – tel/fax 020 742 444

Predstojnik (gvardijan) fra Josip Vidas 099 5902251

www.ofm-sv-jeronim.hr

e-mail redakcije:

zvonadelorite@gmail.com

Urednički odbor

Fra Josip Vidas

Nina Vodopić

Fotografije

Neven Fazinić

Božo Prnić

Tehnička obrada

Marina i Roko Palihnić

Izdaje

Župni ured Kuna – Pelješac

Tisak

Topgrafika, Velika Gorica

Za internu upotrebu, izlazi povremeno

Crkva Sv. Spasitelja i Groblje. KUNA. Chapelle Saint-Sauveur et Cimetière.

Mirta (jurovika) - *myrtus communis*

Glasilo župe Uznesenja Marijina
20243 Kuna - tel./fax 020/742 444
Izdaje: Župni ured Kuna - Pelješac
E-mail: zvonadelorite@gmail.com
Tisak: topgrafika Velika Gorica
Za internu uporabu, izlazi povremeno